Biblioteca Centrală Regională Hunedoara-D.

1 (773)

Anul XVI

8 IANUARIE 1960

12 PAGINI, 1 LEU

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Ce va fi în viitor?

de M. Mihail

(pag. 3-a)

GÎNDURI PENTRU NOUL AN

de ILYA EHRENBURG

(pag. 12-a)

O fiică a Siberiei

Citiți în pag. 6-7 reportajul:

Peisaj siberian

de OCTAVIAN PALER

10 zile în U.R.S.S.

de MARIN FLOREA IONESCU

vicepreședinte al A.R.L.U.S.-ului

La invitația Uniunii Asociațiilor sovietice de prietenie și relații culturale cu țările străine și a Asociației de prietenie sovieto-romînă, o delegație A.R.L.U.S. a făcut, la sfîrșitul anului trecut, o vizită de zece zile în Uniunea Sovietică.

Deși vizita noastră a fost de scurtă durată, am reușit, datorită condițiilor admirabile care ne-au fost asigurate, să vedem și să cunoaștem îndeaproape multe aspecte ale realității sovietice. Cea mai puternică impresie în această călătorie de neuitat ne-a făcut-o entuziasmul cu care milioanele de oameni sovietici luptă pentru înfăptuirea mărețului plan septenal adoptat de Congresul al XXI-lea al P.C.U.S., planul construcției desfășurate a comunismului. Semnele septenalului le-am văzut la tot pasul, atît la Moscova cît și în celelalte orașe și sate pe care le-am vizitat.

Am simțit cu putere entuziasmul cu care oamenii sovietici muncesc pentru înfăptuirea sarcinilor septenalului cu prilejul vizitei pe care am făcut-o la uzina de rulmenți din Moscova, una din cele mai mari uzine de acest gen din lume. Directorul, tovarășul Gromov, ca de altfel întregul colectiv, ne-a întîmpinat cu căldurosă prietenie, dîndu-ne lămuriri asupra complexului proces de producție.

Uzina de rulmenți din Moscova produce astăzi cca. 1.300 tipuri de rulmenți de precizie, specializarea mergînd pe mărimi și rezistență de la 30 mm. pînă la 1.500 mm., precum și peste 600 tipuri de mașini necesare procesului de producție. Aici există o secție complet automatizată, iar pînă în 1965, 80 la sută din întreaga producție va fi realizată prin secții complet automatizate. In 1960, o singură secție de acest fel va produce cu 30 milioane rulmenți mai mult ca în prezent!

O deosebită bucurie, cu prilejul acestei vizite, ne-a pricinuit-o faptul că țara și poporul nostru sînt bine cunoscute de muncitorii uzinei. Am aflat, între altele, că muncitorii și tehnicienii uzinei — întregul colectiv fiind membru al Asociației de prietenie sovieto-romînă — organizează deseori seri închinate poporului nostru, că nu scapă nici un prilej de a invita oaspeți romîni în uzina lor.

Semnele noului le-am văzut și pe șantierul Combinatului automatizat de pîine nr. 4 din Moscova, care va produce zilnic 1.500 tone de pîine, și la uriașul combinat pentru construcția de locuințe „Horaszeoski" care numai în acest an va construi 300 de clădiri cu 4 etaje din beton și plăci aglomerate, pe baza unei tehnologii noi. Noul sistem de locuințe preconizat de acest combinat asigură o bună acustică în interior și, în același timp, o perfectă izolare fonică față de apartamentele învecinate. Ne-a uimit de asemeni ritmul rapid în care se execută lucrările: un bloc de 60 apartamente, cu 120 de camere, este montat în 45 de zile și finisat în alte 14 de către o singură brigadă formată din numai 12 muncitori. Cu alte cuvinte, la capacitatea totală a combinatului, ar reveni un bloc construit zilnic. Un mare număr dintre muncitorii acestui combinat studiază în instituții de învățămînt superior.

Emoționantă a fost și întîlnirea pe care delegația noastră a avut-o cu Liubov Kosmodemianskaia, mama eroinei atît de scumpe tineretului, și cu directorul Școlii medii nr. 201, școala unde a învățat Zoia și fratele ei Șura. La această școală, elevii din clasa XI-a studiază montajul, lăcătușeria etc. în cadrul practicii pe care o fac la uzina Boikov, iar fetele, îndrumate de specialiști, învață desenul tehnic în construcții. Și după terminarea anului de învățămînt, practica continuă timp de 84 de zile, exclusiv în producție,

(continuare în pag. 10-a)

6007 SC

Aria frumuseții

Nu mă încumet, nici nu urmăresc să fac teoria frumosului. Deși se poate scrie despre aria atît de largă a frumosului văzut și creat de omul comunist, nu un capitol de estetică, ci o estetică nouă. Dar acum vreo doi ani eram la Kiev și mă plimbam pe Kresciatik, strada principală, cînd soarele unui august clar se dezmierda ca o pisică de strada înaltă și albă ; căci nu pot zice clădiri, strada fiind făcută cu două imense ansambluri orchestrale de case înalte, privite dintr-un singur unghiu al unei unități stilistice perfecte. Altădată văzusem cîteva sate caucaziene, cu limuzine foșnindu-și pneurile, ca mătasea rochiei de seară, pe asfalt, între stîlpi de piatră cu lumină în ghirlănzi și chiparoși.

Satul de altădată nu atrăgea simțul plastic decît de departe ; nimănui nu-i puteau face plăcere nici noroaiele, nici colbul. Cine se legăna în iluziile abstracte ale frumosului pur, adică gratuit, era sau mincinos sau nătîng. Frumosul e și necesar și util, și n-a fost altfel niciodată. Virgiliu dorea odihna și cîntecul sub fagul cu umbra rotundă, dar dădea foarte pricepute sfaturi agricole.

Călătorind prin stepele rusești, iarna, oricine se va gîndi cu plăcere, de nu va cînta chiar, vreun cîntec al clasicelor troice, dar frumusețea dificilă și puțină a troicei e depășită incomensurabil, să nu mai zic de puternicul tren transsiberian, cu paturi comode și calde, cu radio și cu sală de dans, ci de aeronavele inginerului Tupolev, care au depășit însuși transsiberianul. Și nu e sublim să zbori la zece kilometri deasupra țărinii, unde Icaromenip al lui Lucian din Samosata îndrăznise a se duce abia doar cu gîndul și fără nici o speranță, și să zbori mai lin decît pe covorul basmelor arabe, punînd, dacă vrei, pe măsuță un creion în picioare și privindu-l cum stă nemișcat în viteza de 800 km pe oră, ca un stîlp de marmoră grea pe pămînt ?

Iată, la noi bunăoară, nimeni nu va renunța la bătrînescul taraf. Dar am fost nu de mult într-un sat teleormănean, altădată răpus de necazuri, și întrebînd pe un flăcău, cam în glumă, cînd vor avea televizoare, flăcăul mi-a răspuns calm și serios : „Cînd are să ne facă releu" !

Călătorind pe vastele cîmpii colhoznice, unde agricultura atît de modernizată cu ajutorul tehnicii se transformă în industrie, nu vom mai fi impresionați de puterea boului de jug, cum fusese Carducci, căci omul sovietic s-a ridicat deasupra greutăților muncii cîmpului, recoltindu-și grînele și fructele și bumbacul cu mașini, făcînd grajduri pentru vaci și viței, mai curate decît erau băile regilor Franței burbone. Poeții nu vor înceta să iubească întinderea cîmpiei și vor exclama pentru ea, ca și Horațiu, însă în noul strigăt „O cîmpie !" va vibra puternic, în muzica lui Wagner, metalul : mugetul boului carduccian a pierit pe zarea dindărăt, și în aria frumosului rustic au intrat combinele, canalele de irigație mecanică și avioanele care seamănă din ceruri fosfați.

Poeții mai vechi se simțeau sufocați de „orașul furnicar" care adesea era mai degrabă un conglomerat de sate. Dar pe un șes de care nu s-a ocupat niciodată necum istoria, dar nici măcar agricultura, în doi-trei ani a răsărit un oraș ca o carte, cu stilul său și cu tinerețea sa. De la Komsomolsk-pe-Amur s-au făcut atîtea în U.R.S.S. încît nici n-aș avea loc să le mai enumăr în aceste insemnări sumare. Orașul te sufoca din cauza abundenței de piatră seacă și lipsă de frunze și flori. Pușkin elogia satul pentru liniștea pe care o căuta în el :

Ospețe mari, păcate, desfătări,
Eu le-am schimbat cu dulce zvon de luncă
Și gînd și vis, pe slobode cărări....

Dar de la Briusov și mai ales Maiakovski încoace, poeții sovietici au lăudat satul pentru urbanizarea lui socialistă, care aduce și liniște și sănătate, și inedită frumusețe magnifică. În orașele Uniunii Sovietice vegetația e prezentă mai mult decît în vechile spații rurale. Arhitectul are grijă de lumina solară, edilul – de aer și de frunzișul bogat.

Omul a devenit, prin educația comunistă și prin munca eliberată și creatoare, în sfîrșit demn de numele și de specia sa.

Troica își suna clopoțeii nostalgici în ultima pagină a poemului gogolian „Suflete moarte", dar timpul a trecut și frumosul elicopter de 21 metri, numit autobuz zburător, care face legătura centrului Moscovei cu aeroporturile ei, înalță pe pasageri spre soare și spre bucuria vitezei, a altitudinilor, a confortului modern.

Unde în altă parte decît în Uniunea Sovietică, țară constructoare a comunismului, se putea naște și răspîndi în mase sublima trăsătură de caracter a Valentinei Gaganova, șefa de brigadă care lucrează cu brigăzile cele mai slabe spre a le aduce în fruntea producției ?

Cred că pe contemporanii lui Jules Verne i-au uluit marile pile cu cărbune și țipirig ale căpitanului Nemo, de iluminare electrică a navei submarine Nautilus. Dar frumusețea lor, imaginară, rămîne măruntă în fața marii frumuseți de conținut a unei fraze sobre pe care o citesc acum într-un ziar sovietic : „Pe Volga, Kama, Nipru, Angara și pe multe alte fluvii se desfășoară grandioasa construcție a centralelor hidroelectrice, care vor da energie pentru mii de orașe și sate, pentru zeci de mii de întreprinderi, sovhozuri și colhozuri".

Aria frumuseții s-a lărgit și s-a schimbat. Nu zice nimeni că natura sălbatică, brută, nu-și are frumusețea ei. Dar e cu mult mai frumoasă natura transformată, e cu mult mai frumos omul sovietic și, în genere, omul nou, omul comunist, care o transformă și îi smulge secretele. Icar era un vis, Icaromenip o iluzie, dar zborul în Cosmos este astăzi o realitate a istoriei contemporane, înfăptuită de omul sovietic.

Cine vrea să asculte muzica sferelor, își pune acul de scală pe lungimea de undă a unui satelit sau a unei rachete cosmice sovietice.

Iar creatorii acestor noi frumuseți sublime sînt milioane.

Victor Kernbach

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația : București, Str. Ion Ghica, 5 — telefon 13.03.10

ABONAMENTE :

pe 3 luni, 10 lei ; pe 6 luni, 20 lei ; pe un an 40 lei.

EXPOZIȚIA Ku Krî Niksî

Afișele care anunțau deschiderea expoziției Kukriniksi în Capitală au stîrnit un interes deosebit. Și aceasta datorită mai multor factori :

Personalitatea artiștilor este foarte bine cunoscută la noi în țară ; pentru prima oară, lucrările Kukrînikșilor sînt prezentate publicului nostru într-o expoziție proprie ; pe afișul expoziției figurează pe lîngă caricatură — producția cea mai populară a artiștilor — lucrări de pictură, creații mai puțin cunoscute de publicul nostru.

Posibilitățile artistice atît de diverse ale artiștilor le permit să se exprime în toate tehnicele — de la ulei, pînă la cărbune și tuș — rămînînd totuși ei, Kukriniksî, *în toate lucrările lor — pictură, afișe, ilustrații sau caricatură.*

Fără îndoială, opera Kukrînikșilor stîrnește marea admirație atît a publicului larg cît și a specialiștilor, a artiștilor plastici, a criticilor și pentru faptul că deși ea e produsul a trei creatori care și-au adunat forțele artistice, ei le-au împletit pînă la contopire într-o singură mare personalitate, de o unitate și armonie impresionantă. Este un caz unic în întreaga istorie a artelor plastice.

Totuși, pentru a demonstra parcă faptul că în ciuda unei colaborări atît de intime și îndelungate avem de-a face cu trei artiști care și-au păstrat propria personalitate artistică distinctă, Kuprianov, Krilov și Sokolov (cunoscuți sub numele Kukriniksi) au și cîteva lucrări sub proprie semnătură.

Vizitatorul expoziției, după ce a reținut poezia care se degajă din unele picturi în ulei, e oprit de puternicele afișe agitatorice ale acelorași artiști — în care cu mijloace grafice laconice, simple, dar cu atît mai convingătoare, pline de forță, își exprimă toată ura față de agresorii fasciști. Aceste manifestări temperamentale pot părea la prima vedere sentimente deosebite, opuse. În realitate este vorba de unul și același lucru : patriotismul.

Caricaturile din timpul Marelui Război pentru Apărarea Patriei, care urmăresc aidoma unei cronici vii a evenimentelor, loviturile pe care le primeau fasciștii — caricaturi pline de sarcasm, ironie dar în același timp de un umor biciuitor, creau încredere, bună dispoziție în primele rînduri ale frontului, ca și în uzinele din spatele frontului. Această perioadă, în care popoarele Uniunii Sovietice erau prinse într-o încleștare supremă cu inamicul, i-a găsit pe Kukriniksi agitatori pe prima linie, urmărind pe fasciști cu baionetele lor ascuțite — de la Stalingrad pînă la Nührnberg, pe banca acuzării.

După război, Kukrîniksi militează cu aceeași îndîrjire pentru apărarea păcii, demascînd necruțător pe dușmanii ei.

Caracterul deschis agitatoric, profund partinic, al artiștilor se manifestă cu vigoare în toate genurile plastice abordate. În pictura „Dimineața ofițerului din armata țaristă", „Ultima apariție a lui Kerenski (în fața oglinzii, cu șorț și pelerină — pregătindu-și fuga — travestit în soră de caritate), „Fuga fasciștilor din Novgorod" (distrugerile și jafurile hiteriștilor în retragere) ca și multe altele, exprimă toată ura, sarcasmul sau ironia cu care artiștii și-au privit subiectele.

O altă surpriză a expoziției o formează remarcabilul ciclu grafic intitulat „De la Renaștere pînă la abstracționism" unde publicul întîlnește o seamă de mari personalități artistice — de la Leonardo da Vinci, Michel Angelo, Tizian, El Greco, Rubens, Rembrandt, Goya, Van Gogh, Picasso etc., pînă la suprarealistul Salvator Daly și „pictorul abstracționist", toți desenați în maniera plastică proprie personajului.

Expoziția cuprinde și cîteva admirabile șarje amicale reprezentînd unele personalități care au vizitat recent U.R.S.S. Vizitatorii întîrzie mult în fața panourilor cu ilustrații — operă de seamă a artiștilor — la romanele unor clasici ai literaturii sovietice, ruse, universale (Gorki, Cehov, Gogol, Saltikov-Șcedrin, Cervantes etc.).

Privitorul e impresionat de siguranța cu care artiștii pătrund în psihologia personajelor, de spiritul textelor, de expresivitatea desenelor. Mai e de mirare că expoziția de la Muzeul Simu din Capitală atrage zi de zi, un număr imens de vizitatori ?

Nell Cobar

● Institutul de marxism-leninism de pe lîngă C.C. al P.C.U.S. și Arhiva Centrală de Stat a Revoluției din Octombrie pregătesc pentru tipar, în vederea aniversării a 90 de ani de la nașterea lui Vladimir Ilici Lenin, un volum de „Scrisori adresate de oamenii muncii lui V.I. Lenin". Cîteva din aceste scrisori inedite au fost publicate în „Izvestia" din 27 decembrie 1959.

● Institutul de literatură mondială „A.M. Gorki" din Moscova, în colaborare cu Uniunea Scriitorilor din U.R.S.S., a organizat o discuție privind căile de dezvoltare a romanului contemporan.

În centrul discuției a stat problema eroului pozitiv. O deosebită atenție s-a acordat, de asemenea, problemelor privind dezvoltarea romanului contemporan în literaturile naționale ale popoarelor sovietice.

● Referindu-se la expoziția sovietică care se va deschide în cursul acestei luni la Havana, poetul cuban Nicolas Guillen scrie în ziarul „Noticias de Hoy" :

„Împreună cu tine, cititorule, trebuie să salutăm prin aplauze și urale vestea bună că în ianuarie, în Cuba, se va deschide o expoziție a industriei, artei și culturii Uniunii Sovietice. E o veste importantă pentru noi, cubanezii, deoarece, pînă acum, în emisfera apuseană numai Mexico-City și New York-ul s-au bucurat de un asemenea privilegiu. În afară de aceasta, e un prilej de cunoaștere nemijlocită, cu ajutorul observației directe, și nu prin intermediul agențiilor de informații yankee, a acestei mari țări..."

● Ziarul „New York Times" aduce elogii filmului sovietic „Evgheni Oneghin" care se bucură de mult succes la New York. „Se știe – scrie ziarul – că opera și cinematograful sînt două genuri artistice cu totul deosebite. Cu toate acestea, regizorii ruși au izbutit să realizeze un spectacol minunat, unitar..."

● Teatrul „Maxim Gorki" din Berlin a deschis noua stagiune cu piesa „Dușmanii" de Gorki. Ziarul „Neues Deutschland" scrie că acest spectacol constituie o etapă remarcabilă în activitatea teatrului, care popularizează opera marelui scriitor.

David Oistrah în America

În cadrul celui de al doilea turneu întreprins în Statele Unite ale Americii, violonistul David Oistrah a dat concerte la Washington, Philadelphia, Chicago, Saint-Louis, Atlanta, New York ș.a., care s-au bucurat de un răsunător succes.

„Prin tehnica sa excepțională, prin frumusețea sunetului, prin simțul ritmului, prin prospețimea interpretării — scria cronicarul ziarului „New York Times" după concertul prezentat la New York — violonistul a determinat numerosul său auditoriu să asculte fiecare notă. Dar e puțin spus că auditorii au fost vrăjiți. Ei au încercat un sentiment de supremă satisfacție...".

După concert, în fața Carnegie hall-ului, sute de oameni, printre care muzicieni și simpli iubitori de muzică, l-au așteptat pe David Oistrah pentru a-și exprima încă o dată recunoștința față de marele artist sovietic.

Tînărul muzicant

Acad. Leonid Sedov

Savanții sovietici anticipează

Ce va fi în viitor?

Un publicist american și-a intitulat o carte consacrată uimitoarelor cuceriri ale științei sovietice din ultimii doi ani: „De la Sputnik încoace". Titlul acesta înseamnă mai mult decît o simplă trecere în revistă. În intenția autorului, titlul trebuia să atragă atenția asupra unui început de ev nou în știința modernă.

Într-adevăr, bilanțul succeselor obținute de doi ani încoace de către savanții din U.R.S.S., fără a micșora cu nimic valoarea descoperirilor și realizărilor lor precedente, atestă faptul că ne aflăm în fața acelui salt calitativ care deschide științei posibilități nebănuite de descifrare a tainelor naturii. Și este pe deplin firesc că acest salt calitativ s-a produs tocmai în perioada în care Partidul Comunist al Uniunii Sovietice a socotit pe deplin posibilă și totodată necesară trecerea la construcția desfășurată a comunismului.

Cuceririle savanților sovietici „de la sputnik încoace" alcătuiesc o bună chezășie pentru ducerea la bun sfîrșit a acestor sarcini. Dar încă din primul an al septenalului s-a putut vedea că obiectivele sale, oricît de îndrăznețe, vor putea fi atinse cu mult înaintea termenelor fixate și chiar în proporții mult mai mari. În această privință, aportul savanților este dintre cele mai de seamă.

Oameni prin excelență realiști, presupuși a nu face credit decît datelor verificate de experiență, savanții sînt predispuși astăzi să viseze mai mult chiar decît poeții. Visele lor devin atît de repede realități palpabile, încît li se poate da crezare și atunci cînd dau frîu liber unei fantezii care se dovedește a nu fi deloc „fantezistă"...

Savanților li se pune și acum, la început de an nou, întrebarea: ce va fi în viitor? Ce va aduce anul 1960?

Pentru a arunca o privire în viitor și a satisface această neistovită curiozitate umană, ziarul „Pravda" s-a adresat unora din cei mai cunoscuți oameni de știință sovietici, cu rugămintea de a schița perspectivele de dezvoltare în cîteva domenii în care se întrevăd posibilitățile unor progrese cu adevărat uimitoare.

Un fizician cu renume mondial ca academicianul A. Ioffe, de pildă, atribuie semiconductorilor un rol atît de mare în procesele energetice, încît, după afirmațiile sale energia atomică, în ciuda revoluției pe care a produs-o în știința și tehnica vremii noastre, are toate șansele să fie eclipsată de fantasticele însușiri ale semiconductorilor. De altminteri, un astfel de viitor strălucit pentru minusculele elemente folosite astăzi cu atîta succes în radiofonie și electronică fusese prevestit de marele savant și vizionar Joliot-Curie într-o scrisoare adresată lui A. Ioffe.

Tehnica radiofonică actuală se bizuie pe procesele care au loc la granița dintre sarcinile pozitive și negative ale cîtorva cristale de semiconductori. Dar viitorul rezervă perspective nelimitate variatelor procese care iau naștere la limita unde se produce transformarea semiconductorilor pozitivi în negativi și invers. Se vor deschide astfel posibilități atît de neașteptate pentru perfecționarea telecomunicațiilor, încît oricine va putea auzi și vedea pe orice locuitor al planetei noastre și... poate chiar de pe alte planete

S-a vorbit prea puțin, pînă acum, despre folosirea semiconductorilor ca sursă energetică, adică despre posibilitatea de a transforma, cu ajutorul lor, energia calorică, solară sau nucleară în forma lor superioară: energia electrică. Jucînd rolul de termoelemente, semiconductorii vor putea produce imense cantități de energie electrică, eliminînd din procesul tehnic obișnuit toate vechile instalații de cazane, turbine și dinamo-uri, care fac astăzi destul de complicată desfășurarea procesului de producție într-o hidro sau termo-centrală de tipul cel mai modern. Pe această cale, toate Saharele vor putea fi transformate în grădini înfloritoare, căci energia solară prefăcută în energie electrică va pune în mișcare sisteme și instalații de irigație care vor face roditor nisipul sterp și dezolant. Încălzire centrală și aer condiționat la un preț derizoriu prin folosirea apei curente din apartamente și frigider instalat în aceleași condiții — iată alte avantaje pe care semiconductorii ni le promit pentru viitorul nu prea îndepărtat.

Să luăm un alt domeniu căruia îi aparține viitorul: automatizarea.

Se știe că, în momentul de față, este gata pregătit proiectul de telemecanizare a conducerii procesului de producție a unei întregi exploatări petrolifere din R.S.S.A. Tătară. Este un exemplu al stadiului înaintat la care a ajuns tehnica dirijării automate.

Se vor putea realiza mașini capabile nu numai să prelucreze automat schemele și programele date, dar să și proiecteze alte mașini noi, să întocmească scheme și programe. Așa dar, o mașină în stare să proiecteze o mașină cu totul nouă! Pluțim în domeniul pur al fantasticului? Nu, spun savanții sovietici. Și aceasta e o realitate a zilei de mîine. Parțial, asemenea mașini au și fost concepute, iar altele sînt pe cale de a fi realizate în Uniunea Sovietică.

În viitorul apropiat — ne asigură savantul V. Trapeznikov, membru corespondent al Academiei de Științe a U.R.S.S. — automatizarea va îmbrățișa toate laturile activității noastre — de la cele mai simple la cele mai complicate. Pentru aceasta va fi însă necesară elaborarea unor noi principii de construire a sistemelor de teleghidare. Folosind ultimele cuceriri ale fizicii, chimiei, radioelectronicii, savanții vor putea realiza microscheme automate care să cuprindă în volumul unui centimetru cub zeci de mii de elemente ce se vor apropia oarecum de structura țesuturilor nervoase ale organismelor vii. Un sistem de dirijare automată a unei electrocentrale închis într-o... cutie de chibrituri! Și nici asta nu este o fantezie gratuită, ne asigură savantul sovietic.

Alte fantezii tot atît de puțin fanteziste ne prezintă academicianul N. Semenov, vorbindu-ne despre viitorul uluitor al polimerilor sintetici, care vor ajunge să se apropie, ca funcții, de biopolimerii din natură.

Savanți ca Leonid Sedov și V. Ambarțumian ne familiarizează cu fantasticul devenit realitate în domeniul cuceririi Cosmosului și cu surprizele la care ne putem aștepta în anii apropiați.

Privirea pe care savanții sovietici ne îngăduie s-o aruncăm în viitor este dătătoare de mari nădejdi și satisfacții. Căci omenirea se îndreaptă cu pași repezi spre o eră în care multe din tainele naturii i se vor supune, declarîndu-se învinse de geniul uman.

M. Mihail

Dl. Harriman despre U.R.S.S.

Cu toate că Dl. Averell Harriman nu e un anonim în țara sa de baștină și nici în viața politică internațională, ne simțim datori să revenim asupra cîtorva date din biografia sa, pentru a înlătura eventualele confuzii. Amintim, deci, că domnia sa este posesorul unei averi ce-i face faimă chiar și în Statele Unite. Între anii 1943—1946 a fost reprezentantul diplomatic al țării sale în Uniunea Sovietică. După terminarea ultimului război s-a afirmat printre primii, — tristă calificare, — partizani ai „războiului rece" și a fost unul din susținătorii activi ai planului Marshall.

Și iată-l pe domnul Harriman, sosind în anul 1959, în Uniunea Sovietică, ca simplu turist. Dar un turist pasionat. Ruta lui s-a întins de-a lungul a 18.000 de mile și a folosit pentru această performanță toate mijloacele de locomoție cunoscute: avionul, trenul, vaporul, automobilul și, după cum singur mărturisește, a bătut drumurile apostolește, pe cît a fost în stare s-o facă. Dintr-o asemenea călătorie era și firesc să adune multe, foarte multe impresii noi. Din păcate nu le-a uitat nici pe cele vechi și mai ales vechea poziție pe care se situează de multă vreme. Din atitudinea sa obișnuită s-a desprins tonalitatea fundamentală a cărții pe care a editat-o după voiajul său: o tonalitate plină de iritare și de loc lipsită de idei preconcepute față de Uniunea Sovietică.

Harriman s-a întîlnit în călătoria sa cu sute de „fermieri-colectiviști" cum îi numește el pe țăranii colhoznici, cu muncitori și reprezentanți ai municipalităților, cu oameni de știință, economiști și planificatori. Întîlnirile și convorbirile avute l-au determinat să constate că: „Masa uriașă a poporului sovietic susține regimul sovietic sau cel puțin este de acord cu el și nu se gîndește în nici un caz la un altul". Evident, pentru noi această afirmație nu cuprinde nimic nou. De altfel, la fel stau lucrurile și în ceea ce privește pe domnul Harriman. Încă în 1926, cu prilejul primului său voiaj în U.R.S.S., ajunsese la aceeași concluzie. Dar pentru partenerii dumisale de afaceri, constatarea e importantă și sperăm că va avea urmări practice pozitive.

În decursul călătoriei, Harriman a fost uimit de uriașa muncă de refacere în regiunile distruse de invazia armatelor hitleriste, de capacitatea actuală a economiei sovietice „care a întrecut nivelul dinainte de război".

Vizitatorul a fost deosebit de impresionat cînd a ajuns în Tadjikistan. Harriman notează, cu un fel de stranie înfrigurare, date și cifre ilustrînd dezvoltarea impetuoasă a acestei republici asiatice în anii puterii sovietice. Interesul său pentru stările de lucruri din această parte a Uniunii Sovietice se lămurește pe deplin atunci cînd mărturisește că dezvoltarea rapidă a Republicilor Sovietice din Asia Centrală constituie „aspectul cel mai alarmant" pentru lumea capitalistă, întrucît „influențează asupra popoarelor din celelalte țări slab dezvoltate".

Se pare că domnul Harriman n-a străbătut fără folos continentul sovietic. Cel puțin așa reiese din titlul cărții pe care a scris-o după înapoierea sa în Statele Unite: „Pace cu Rusia". E un titlu cu valoare de concluzie la care trebuie să ajungă și lumea pe care o reprezintă d. Averell Harriman.

V. Dascălu

ORIZONT

Inițiativele anului 1959

Sub acest titlu, ziarul „Trud" a grupat cîteva dintre inițiativele social-culturale apărute în U.R.S.S. în cursul anului trecut.

Una dintre ele se referă la exemplul oamenilor de știință de la Facultatea de medicină din Rostov. Un grup de profesori universitari și-a asumat obligația de a oferi voluntar consultații la policlinica uzinei „Rostselmaș". Specialiști de înaltă calificare consultă și tratează personalul uzinei, atunci cînd se ivesc cazuri dificile. Experiența a fost însușită de numeroși alți specialiști cunoscuți care lucrează astăzi pe lîngă policlinicile fabricilor și uzinelor.

O altă inițiativă are în vedere introducerea așa-zisei cauțiuni morale colective. În cazul anumitor delicte, colectivul unei întreprinderi se poate adresa instanței cu cererea de a i se acorda dreptul reeducării împricinatului.

Numeroase alte inițiative se referă la acțiunile cu caracter cultural. În cursul anului 1959 au apărut noi forme de educare estetică a maselor, în cadrul universităților populare. La Filarmonica din Kuibîșev, de pildă, a luat ființă o facultate pentru cultură muzicală. Sute de oameni ai muncii audiază cursurile el.

Merită să ne oprim mai mult asupra unei inițiative ce aparține muncitorilor de la fabrica de mătase „Riga audums". Colectivul fabricii, de acord cu organizațiile obștești, a hotărît să desființeze vechiul sistem de marcare a prezenței muncitorilor la lucru. Evidența nu se mai face aici cu ajutorul obișnuitelor fișe de pontaj, controlul prezenței la lucru fiind preluat de muncitori. Rezultatul? **În ultimele patru luni nu s-a înregistrat nici o întîrziere la lucru. Dar nu este vorba doar de consecințele practice imediate ale acestei inițiative.** Renunțarea la fișele de pontaj constituie un mijloc eficace de educare a disciplinei liber consimțite.

Știința și religia

Progresele științei contemporane au alarmat întreaga armată clericală, de la pontifii curții papale și pînă la slujitorii ortodoxismului. Reacția era de așteptat, întrucît investigarea și supunerea materiei înaintează rapid, micșorînd necontenit sfera prejudecăților religioase. Biserica încearcă să anihileze ofensiva științei utilizînd două modalități oarecum diferite, dar care conduc spre aceleași concluzii.

Prima este la fel de veche ca și biserica însăși: cuceririle științifice în contradicție cu dogmele religioase sînt anatemizate. Astfel teologul protestant Henry, respinge categoric tot ceea ce „este în contradicție cu concepția iudeocreștină asupra creației". Pentru el, „supremația religiei asupra științei" este incontestabilă, întrucît forța supremă care „l-a creat pe om după chipul și asemănarea sa", este și dumnezeul antropologilor.

Cea de a doua direcție mai nouă, încearcă să „adapteze" știința religiei prin intermediul interpretărilor idealiste ale realizărilor științei. În enciclica „Humani generis" Papa „îngăduie" să se studieze și să se discute teoria lui Darwin. Cu o singură rezervă: studiul și discuțiile trebuie să respingă categoric orice idee „în contradicție directă sau indirectă cu doctrina revelației divine".

La Academia de Științe (?) de pe lîngă Vatican, Papa a rostit o cuvîntare intitulată „Măreția și limitele științei contemporane". Dar, cam în aceeași vreme, filozoful catolic Jacques Maritain și-a văzut cartea intitulată „Umanismul integral" trecută pe lista papală a publicațiilor interzise. Oficiosul Vaticanului, „Osservatore Romano" comentînd această hotărîre, declara: orice filozofie care nu se inspiră nemijlocit din scolastică și, în primul rînd, din filozofia sfîntului Toma d'Aquino este vicioasă și nu poate duce decît la o teologie vicioasă.

În concluzia articolului „Fideismul contemporan și știința", publicat în revista „Kommunist" din care am spicuit rîndurile de față, este subliniată ideea că antagonismul ireductibil între știință și religie provine din temelii gnoseologice opuse: religia se bazează pe credință, știința — pe cunoaștere.

Cronicar

VIAȚA TEATRALĂ

Două piese despre Revoluție

Două piese scrise, una cu trei decenii în urmă („Brigada I-a de cavalerie" de Vsevolod Vișnevski), alta numai cu un sfert de veac înainte („Aristocrații" de N. Pogodin).

Două piese care se recomandă diferit.

Vișnevski evocă neuitatele fapte de arme săvîrșite pe fronturile războiului civil de cavaleriștii lui Budionnîi. Pogodin vorbește despre o seamă de rătăciți „de la fundul vieții" (cum ar fi spus Gorki), care participînd la construirea canalului Marea Albă — Marea Baltică, se înnoiesc, ajungînd în rînd cu oamenii.

Două piese cu tratări artistice destul de deosebite. În secvențe numeroase, Vișnevski folosește uneori tonul liric, împletindu-l organic cu poezia eroică, prefigurînd tragicul optimist. Pogodin preferă laconismul replicii, caracterizările lapidare ale protagoniștilor, inflexiunea satirică.

Și totuși, cele două piese diferite sînt foarte asemănătoare. Le caracterizează aceeași respirație umanistă pasionată, aceeași cuceritoare febrilitate revoluționară, aceeași *noutate* pe care a adus-o, ca peste tot, socialismul și în literatura dramatică. În medii deosebite, în vremi deosebite cele două piese aduc în discuție aceeași problemă majoră a contemporaneității: *omul și revoluția.*

Doi regizori tineri foarte înzestrați (Horea Popescu și Radu Penciulescu) au înțeles această splendidă supraproblemă a pieselor lui Vișnevski și Pogodin, și au determinat spectacolele în raport nemijlocit cu ideea fundamentală a omului stăpîn pe „fatum"-ul său revoluționar. Și de aceea au izbutit.

★

Radu Penciulescu în spectacolul cu „Brigada I-a de cavalerie" a lui Vsevolod Vișnevski (Teatrul „Constantin Nottara") pare să fi pornit, în mod foarte judicios, de la ideea că eroul autentic al piesei îl constituie masa revoluționară. Această viziune, concordantă cu aceea a autorului, l-a făcut pe regizor să nu urmărească în acțiune capricioase linii caractereologice individuale, ci mai cu seamă fuziunea lor tumultuoasă în revoluție.

Însoțit în intențiile sale de un talentat pictor scenograf (Toni Gheorghiu), directorul de scenă a ales un decor unic, în care dominant a rămas fundalul împodobit cu zgîrcenie și planul înclinat, despuiat de orice artificii. Simplitatea inspirată a cadrului scenic a înlesnit caracterul monumental al spectacolului. Pe acest fond impresionant al spațiilor libere, diferențiate ingenios cu ajutorul unei mînuiri sensibile, dar mai cu seamă logice, a luminilor, s-au proiectat în toată măreția lor *oamenii.* Remarcabilă a fost, în general, gîndirea plastică a spectacolului, în care s-au mai asociat armonia mișcării, echilibrul grupărilor, știința decupării din ansamblu a personajelor-cheie în momentele-cheie.

Toate subtilele detalii plastice n-au încîntat prin simpla lor frumusețe, n-au avut nici o clipă valoarea unor spectaculoase focuri bengale. Ele au fost tot timpul direct subordonate dorinții exprese de reliefare a sensurilor, a eroilor. Și numai în perspectiva fluxului revoluționar al maselor le-am înțeles, le-am apreciat.

Cincizeci de personaje au evoluat nestînjenite în acest cadru. Aptitudinile lor inegale s-au topit în masa incandescentă a avîntului revoluționar, respirînd o aceeași respirație pasionată.

E drept că Povestitorul (Dinu Ianculescu), căruia i-a fost atribuită sarcina foarte dificilă de a figura în scenă întreg spectacolul, a avut, mai cu seamă în prima parte, cîteva momente nemotivate de crispare. E adevărat că unele, foarte puține, scene de masă — ca aceea a încercării de nesupunere față de Comisar din actul II — au fost rezolvate mai mult gălăgios decît expresiv. E evident că a existat o discrepanță de ritm între prima perioadă a acțiunii — susținută efervescent — și cea de a doua — unde au putut fi constatate unele încetiniri, monotonii nejustificate.

Dar ceea ce trebuie reținut este succesul incontestabil, în ansamblu, al unui spectacol emoționant, plin de poezie revoluționară, care a confirmat valoarea unui pictor scenograf, a reîntărit încrederea în potențele insuficient folosite altă dată ale unui colectiv artistic și a relevat un tînăr și în mod incontestabil talentat regizor.

★

Horea Popescu s-a apropiat de „Aristocrații" lui N. Pogodin (Teatrul Muncitoresc C.F.R.), beneficiind de interesanta, reușita experiență făcută acum doi ani cu „Baia" lui Maiakovski.

Distribuția bogată (peste 40 de personaje) a piesei lui Pogodin i-a pus alte probleme decît cele ce decurg din „Brigada I-a de cavalerie". Și aceasta nu numai din pricina diferenței de mediu, ci mai cu seamă datorită faptului că autorul își caracterizează cu precizie protagoniștii, independent de întinderea partiturii lor. De aceea, regizorul a pus, în asentiment cu autorul, accentul pe definirea tipurilor, care rămîn în memoria spectatorului.

Urmărind ideea fundamentală a *transformării oamenilor* în raport cu revoluția (o seamă de delicvenți aleși din rîndurile hoților, prostituatelor, delapidatorilor ș.a. renasc în lumea socialismului), regizorul a creionat cu migală linia lor ascendentă. Amintindu-și parcă de spusele lui Gorki („Și te temi pentru oameni, și te doare, și ți-e rușine pentru ei, însă credința în fondul bun al omului și în victoria acestui fond nu piere".), directorul de scenă a încercat să motiveze din plin înnoirea rătăciților în contactul cu lumea revoluției, cu universul gîndirii și simțirii comuniștilor. Studiul aplicat în spectacol al complicatei traiectorii înscrise de personaje a dus în mod logic și convingător la identificarea lor din spre final cu revoluția, mijlocind interpretarea unor excelente scene de masă (momentele de muncă colectivă, de pildă). Obsedat — în înțelesul cel mai bun al cuvîntului — de ideea „foștilor oameni" care ajung în sfera socialismului oameni, Horea Popescu nu s-a lăsat ispitit decît rare ori (ca în baraca femeilor de exemplu) de „exotismul" comportării celor de la periferia societății.

În mod firesc, această viziune avizată asupra spectacolului a dus la cîteva remarcabile creații actoricești, dintre care trebuiesc notate acelea ale lui Colea Răutu (Costea-căpitanul), Graziela Albini (Sonia), S. Mihăilescu-Brăila (Beretă), Traian Dănceanu (Lămîie), Nelly Nicolau-Ștefănescu (Cucoana-Niurka).

Pictorul Jules Perahim, autorul decorurilor din „Baia" și „Tragedia optimistă", ne-a dovedit în mai multe rînduri că nu se mulțumește să împodobească scena, fiind un autentic om de teatru. Cadrul scenic din „Aristocrații" (căruia i-am imputa numai plantarea planului suprapus, adesea parazitar în acțiune) s-a dovedit foarte propriu nu numai pentru sprijinirea actorilor, ci mai cu seamă pentru dezvoltarea *oamenilor.* Și aici simplitatea și-a dovedit latențele de profunzime.

Actorii Teatrului Muncitoresc C.F.R. au dovedit în acest spectacol că există ca ansamblu coerent, chiar dacă uneori s-au simțit și mici inadvertențe (cum ar fi pe alocuri debitul retoric și mai puțin expresiv al lui Titu Vedea — în rolul inginerului Sadovski —, sau nedumeririle rîzgîiate și uniforme ale lui Ion Vilcu — în rolul Comandantului).

Horea Popescu n-a rezolvat încă în spectacol intermediile între tablouri, pe care le-a imaginat, la fața de cortină, ca niște dialoguri puțin uniforme, egale, uneori obositoare și ca mișcare. În partea a doua a spectacolului, sedus de ritmul exterior, el nu l-a lăsat însoțit întotdeauna de o febrilitate egală a ritmului interior, ceea ce a creat în cîteva momente impresia artificiosului.

Direcția de scenă, însă, sprijinită eficient de munca entuziastă a actorilor și a pictorului scenograf, a realizat în ansamblu un spectacol tulburător, care cucerește prin adevărul și poezia sa revoluționară. Am fost, în sala Teatrului Muncitoresc C.F.R., martorii emoționați ai unui timp din construcția canalului Marea Albă — Marea Baltică. Am cunoscut acolo niște epave umane, care în fața ochilor noștri au înflorit întru viață. Și am cîștigat, pe parcursul dramatic, înălțător, al întîlnirii oamenilor cu revoluția, niște prieteni noi în lumea noastră socialistă. Pentru aceasta am rămas recunoscători realizatorilor spectacolului.

★

Doi tineri și hărăziți slujitori ai Thaliei și Melpomenei au pus în scenă două piese diferite, obținînd spectacole diferite. Am surprins însă în amîndouă, cercetîndu-ne emoția, același *fior revoluționar,* care înnobilează autentica artă contemporană. Un elogiu mai sincer, mai cald, nu li se poate aduce tuturor celor care au contribuit la înfăptuirea pe scena romînească a „Brigadei I-a de cavalerie" și a „Aristocraților".

Horia Deleanu

Scenă din piesa „Aristocrații"

O discuție pasionantă

OMUL ȘI LEGEA

Despre acea înaltă școală a încrederii în om, în capacitățile sale de a trăi demn, luminos, pe care o reprezintă întreaga societate sovietică, se desfășoară în prezent o pasionantă discuție în paginile revistei „Oktiabr", cu ecouri și în alte publicații cotidiene sau periodice din Uniunea Sovietică. Discuția a fost stîrnită de un interesant articol al scriitorului Lev Șeinin, „Omul și legea", scris pe marginea minunatului discurs al lui Nikita Sergheevici Hrușciov la Congresul al III-lea al scriitorilor sovietici.

În ultimul număr, 12, al revistei „Oktiabr", a apărut — în cadrul discuției — un nou articol intitulat „A crede în oameni înseamnă..." de L. Tatianiceva. Articolul se ocupă de problema patronajului unor mari întreprinderi industriale asupra unor colonii de reeducare sau asupra unor oameni care au ispășit condamnări pentru felurite delicte, precum și de alte aspecte ale muncii ce se desfășoară în colonii pentru reeducarea delicvenților, pentru scoaterea lor pe drumul mare al vieții adevărate.

Autoarea povestește pe larg despre activitatea plină de entuziasm pe care o duc mulți dintre comuniștii și muncitorii fără partid ai uzinei de țevi din Celiabinsk în rîndurile pensionarilor unei colonii de reeducare prin muncă. Această activitate de înaltă semnificație obștească se desfășoară nu la voia întîmplării, ci potrivit unui plan bine chibzuit, care cuprinde și conferințe, pe teme politice, și introducerea unor metode înaintate de muncă și primirea în rîndurile colectivului uzinei a celor care și-au încheiat detențiunea, și grija plină de dragoste tovărășească pentru acei foști deținuți care vin să muncească în uzină.

Problema educării și reeducării a devenit o chestiune care se află la inima fiecărui membru al colectivului uzinei.

Nu de mult s-a petrecut următorul caz. Tînărul muncitor Sania N. a săvîrșit un furt. Conducătorii organizațiilor obștești s-au sfătuit și au hotărît înainte de orice să-l judece la adunarea muncitorilor. Au luat cuvîntul mulți dintre tovarășii de atelier ai lui Sania. Majoritatea au cerut ca Sania să fie dat în judecată:

— Asemenea oameni nouă nu ne trebuie! Sania ne-a făcut de rușine. Să-și primească pedeapsa...

Dar iată că la tribună s-a ridicat un bătrîn maistru care se bucură de mare stimă în rîndurile muncitorilor:

— Cazul este pe drept cuvînt revoltător! a spus maistrul. Dar iată la ce mă gîndeam în timp ce ascultam cuvintările pline de minie ale tovarășilor: oare în tot ce s-a întîmplat cu Sania nu e cumva și vina noastră? Să ne amintim! Cînd se terminau țigările, pe cine trimeteam după altele? Pe Sania, deoarece e mai tînăr decît toți. Ce să ne ascundem, și după vin îl mai trimeteam uneori, și-i mai dădeam și cîte un păhărel: „Bea, că doar nu ești fetișcană!" Și acum unii ar dori să credem că numai Sania e vinovat. Iată ce am hotărît, dragi tovarăși: îl iau pe Sania să-l educ! Dacă o să trebuie, o să-mi așez patul lîngă patul lui pentru ca nici măcar noaptea să nu-mi scape din priviri. Și vă garantez c-o să iasă om!

Cuvintele bătrînului au impresionat profund adunarea. La tribună s-au ridicat încă doi muncitori vechi, cu experiență, care și-au luat angajamentul să contribuie la educarea lui Sania. Cu asemenea „tutori" inimoși, Sania a pășit repede pe un drum nou, eliberîndu-se de tarele vechi.

Autoarea articolului din „Oktiabr" povestește cu multă pasiune cîteva destine interesante de oameni pe care încrederea societății sovietice i-a readus pe calea luminoasă a demnității. Unul dintre cele mai impresionante este acela al lui Vsevolod Volkov, pe care viața l-a lovit în chip și fel, căruia oameni fără suflet i-au arătat într-un rînd, cînd ieșise tocmai din colonie și voise să se angajeze într-o întreprindere, o indiferență rece și uscată, care i-a stîrnit un puternic simțămînt de amărăciune și dezgust. Cu mult tact și umanitate, educatorii coloniei au izbutit să-i dezrădăcineze din suflet convingerea că „toți oamenii sînt la fel". L. Tatianiceva istorisește cum Vsevolod a pus-o odată, după ce a fost eliberat ultima oară din colonie, — la încercare pe ea însăși.

Într-o duminică a venit la dînsa acasă și a rugat-o să-i dea în grijă pe fiul ei, de 10 ani, să se plimbe cu el în pădure. Ochii lui Vsevolod îi urmăreau fiecare mișcare a feței: oare nu apare cea mai minusculă umbră de neîncredere? Dar Lidia Tatianiceva, conștientă că de purtarea ei depinde însăși viața viitoare a acestui om, i-a încredințat deîndată fiul cu deplină încredere. Și nu s-a înșelat.

Azi Vsevolod Volkov este electrosudor de înaltă calificare la Omsk, și-a alcătuit o familie. Cea mai mare bucurie a sa — pe care s-a grăbit s-o împărtășească printr-o telegramă fostei sale educatoare — a fost cînd a avut la rîndu-i un fiu. Pe drept cuvînt autoarea spune despre asemenea oameni că „și-au susținut examenul de diplomă pentru titlul de Om".

Articole ca acela al Lidiei Tatianiceva au un deosebit ecou. Ele înfățișează continuarea pe o treaptă nouă a unei munci uriașe, care n-a încetat nici o clipă în U.R.S.S., pentru a reda societății oameni folositori. Cît de vii și concrete ne apar în această lumină minunatele cuvinte ale lui A. S. Makarenko: „Întregul nostru sistem de educație este o realizare a lozincii încrederii față de om".

Victor Bîrlădeanu

Ce-i nou în colhozul nostru

Colhozul „Stalin" se află undeva pe întinsul stepei Salsk. În împărăția aceasta a secetei, colhoznicii au reușit să realizeze, printr-o înaltă organizare, o bogată producție agricolă. În timpul vizitei pe care a făcut-o scriitorului Mihail Șolohov, în staniița Veșenskaia, N. S. Hrușciov s-a întreținut și cu A. Cehovski, președintele acestui colhoz, care i-a vorbit despre schimbările survenite în viața țăranilor localnici.

N. S. Hrușciov a apreciat aceste schimbări ca un important pas înainte pe calea dezvoltării comunismului la sate și a recomandat președintelui colhozului să publice, în legătură cu cele povestite, un articol în ziarul „Pravda".

Reproducem mai jos, cu unele prescurtări, textul acestui articol.

Soarele se-nalță de-asupra orizontului. E ora 6 dimineața. Și, deodată, o întreagă omenire — locuitorii colhozului — începe să mișune la treburi. Încep să funcționeze mașinile-unelte din atelierul de reparații. Mecanicii au întotdeauna cîte ceva de lucru: ba să repare tractoarele sau alte utilaje, ba conducta de apă sau cine știe ce alte mașini cu care este înzestrată gospodăria. La dulgherie sînt puse în funcțiune fierăstraiele electrice și celelalte mașini. Camioane zgomotoase, încărcate vîrf cu bidoane, se îndreaptă spre lăptărie. Mașinile de smîntînit încep să-și cînte melodia lor sforăitoare. În jurul vacilor, porcilor, păsărilor și oilor forfotesc mulgătoarele, văcarii porcarii, crescătoarele de păsări, păstorii. Viticultorii, grădinarii, specialiștii în cultura porumbului se-ndreaptă spre plantații. Căci întreaga noastră gospodărie funcționează ca un mecanism bine reglat, sporind an de an avuția obștească.

Toate acestea, însă, n-au apărut din senin.

Sursele bogăției colhoznice

Sîntem deseori întrebați: „în ce epocă anume ați reușit să creați o bază economică solidă colhozului vostru?".

La această întrebare nu se poate răspunde dintr-odată. Multe au fost făcute în ultimii zece ani, mai bine spus după publicarea rezoluțiilor adoptate de plenara Comitetului Central al P.C.U.S. din 1953, privind progresele hotărîtoare ce trebuiesc realizate în toate ramurile agriculturii

Mi-aduc aminte de anul 1950. În epoca aceea nu dispuneam decît de trei vaci la suta de hectare. Și deși păsteau în voie, nu reușeam să obținem mai mult de 2.000 de litri de lapte de fiecare vacă. Anul fusese secetos și recolta se arăta a fi și ea slabă: n-am reușit să recoltăm decît 9,2 chintale de grîu la hectar. Și cine putea pune capul că nu aveam să fim încercați de-o asemenea secetă și în viitor?

Membrii de partid și conducerea colhozului nostru reflectau adesea la ceea ce ar trebui făcut pentru a îndrepta economia colhozului pe calea unui progres rapid. După ce ne-am sfătuit cu comuniștii, am luat hotărîrea să dezvoltăm intensiv creșterea vitelor, să ameliorăm simțitor nivelul procedeelor noastre de cultivare, într-un cuvînt, să obținem recolte stabile în orice condiții climatice.

Membrii artelului lucrau cu devotament pe ogoare, în vii, la ferme. Perdelele forestiere au atins repede o lungime de peste 150 de kilometri. Astăzi adevărate ecrane verzi de cîte 8-12 metri înălțime întretaie ogoarele la fiecare 470 de metri. Ele opresc asaltul vînturilor uscate și furtunilor de nisip, păstrează umiditatea solului, iar iarna rețin zăpada pe ogoare. Pămînturile noastre le lucrăm după principiul combinării culturilor de țelină și culturilor plivite. Pe 4.500 hectare de ogor lucrat nu avem decît 400 hectare cu țelină. Restul l-am însămînțat cu diverse culturi. Îngrășămintele organice și minerale le utilizăm pe scară largă. Astăzi, putem spune că rezultatele muncii noastre sînt mulțumitoare: recolta a devenit stabilă, 21 pînă la 25 chintale de grîu la hectar pe întreaga suprafață însămînțată, și asta de șase ani încoace.

În cursul ultimilor ani a progresat simțitor și creșterea vitelor. În 1953 colhozul nu producea decît 29 chintale de carne la suta de hectare. Pe atunci vindeam statului doar 1193 chintale de carne, în timp ce anul acesta am produs peste 100 de chintale la hectar, ceea ce ne-a permis să executăm livrări de carne de aproape 5.500 chintale. Producția noastră de lapte a crescut și ea de peste 1,5 ori. Fermele colhozului dispun în prezent de 1.400 bovine, 2.200 porci, peste 3.000 de oi și 70.000 de păsări. Creșterea animalelor devine pe zi ce trece mai rentabilă. Dacă în 1953 ea nu depășea 40 la sută din veniturile colhozului, care se ridicau în jurul a 3 milioane de ruble, anul acesta vom obține din vînzarea diferitelor produse 10.500.000 ruble, din care jumătate provin din creșterea animalelor.

Pentru sfîrșitul perioadei septenalului am prevăzut o creștere a productivității muncii care să atingă 28 chintale la hectar la grîu, 51 chintale la porumb, 160 chintale la vii, 150 chintale la fructe și 450 chintale la legume. Cu alte cuvinte, producția comercială a gospodăriei noastre va crește cu de peste două ori. În domeniul creșterii animalelor, am prevăzut să realizăm pînă la 200 chintale carne și 500 chintale lapte la o sută de ha. Colhozul nostru va dispune atunci de aproape 1.000 de vaci.

Și parcul nostru de mașini se dezvoltă pe an ce trece. Sîntem pe cale de a termina construcția unei noi clădiri destinată unui atelier de reparații, înzestrat cu mai multe secțiuni specializate, și a unui garaj cu o capacitate de 25 vehicule.

Cantinele

Acum, cînd economia colhoznică s-a întărit, dispunem și de posibilități reale pentru prefacerea vieții colhoznicilor, descătușarea femeii din lanțurile obositoarelor preocupări casnice.

După consultarea colhoznicilor, conducerea a hotărît să înceapă prin organizarea unei rețele de cantine.

Pentru micul dejun, cantinele își deschid porțile la orele 6 dimineața, pentru prînz la orele 11, iar pentru masa de seară la orele 6. Vara, atît cei mari cît și cei mici iau masa numai la cantină. Zilnic bucătăresele prepară peste 1.000 de porții. Toamna și iarna însă, mulți dintre colhoznici își duc mîncarea cu ei acasă. Cît despre gospodine, acestea s-au obișnuit așa de mult cu cantinele, încît s-ar simți nenorocite dacă acestea ar înceta să mai existe.

Colhozul a construit și creșe și o grădiniță pentru 250 de copii. De asemenea, o brutărie și băi publice.

Economia noastră colhoznică, a ajuns să ne satisfacă din ce în ce mai mult și mai bine nevoile. De aceea, colhoznicii au hotărît să-și vîndă vacile lor colhozului. Căci n-a fost nevoie de prea mult timp pentru ca gospodinele să-și dea seama că le este mult mai comod să-și procure laptele direct de la fermă decît să se obosească cu prepararea furajelor, cu hrănirea, îngrijirea și mulgerea vitelor.

Munca și viața sînt nedespărțite

Din depărtări răzbate melodia unui acordeon. Cu cît te apropii de club, cu atît melodia se aude mai clar: în sala de spectacole are loc repetiția corului.

La bibliotecă oamenii intră și ies într-una: unii vin să schimbe o carte, alții să citească ultimul ziar, ultima revistă. Pe ringul de dans, tineretul se-nvîrte amețitor, în ritmul unui vals. La stadion fotbaliștii, atleții și jucătorii de volei se antrenează. Așa-și petrec colhoznicii serile, după lăsarea lucrului.

Grație rezultatelor dobîndite prin munca colectivă, au fost luate nenumărate măsuri menite să facă viața mai bogată, mai frumoasă. Esențial este faptul că, cu fiecare an, economia colectivă joacă un rol tot mai important în viața noastră, a tuturora. Cum am arătat și mai înainte, colhoznicii iau masa la cantină, pîinea și-o cumpără la brutărie, laptele și fructele de la magazin. Conducerea asigură aprovizionarea membrilor artelului cu cărbunele necesar încălzirii locuințelor. A început de asemenea să le vîndă materiale de construcție fabricate în uzina proprie, la prețul de producție.

Sub raportul arhitecturii și al confortului, casele noastre nu sînt mai prejos de cele de la oraș. Toate au apă curentă, electricitate, radio. În ultimii trei ani, cu sprijinul colhozului peste 300 de familii au primit case.

Pentru bătrînii noștri...

În centrul satului se află un azil de bătrîni. În el locuiesc ,respectați de toți, cei fără de familie. Sarcina întreținerii lor și-a asumat-o colhozul. Colhozul procură bătrînilor toate cele de trebuință, ca produse alimentare preparate de o bucătăreasă specială, ziare, reviste, asistență medicală.

Condițiile de viață în colhozul nostru se apropie din ce în ce mai mult de cele ale muncitorului de la oraș. Acontul lunar pe care-l primesc colhoznicii este cît se poate de convenabil. Concediile de odihnă plătite sînt acordate în orice anotimp al anului. O casă de ajutor reciproc îi sprijină pe cei bolnavi. Colhoznicii care au nevoie de tratament sau odihnă mai lungă, sînt trimiși la sanatorii și case de odihnă. Iar cei ce și-au împlinit numărul de ani de muncă — bărbații de la 60 și femeile de la 55 ani — primesc pensie.

...și pentru tînăra generație

Viitorul aparține tinerei generații. Copiii noștri vor trăi în comunism, ei vor desăvîrși luminosul edificiu ale cărui temelii le-au pus părinții lor. Omul viitorului trebuie eliberat de orice moștenire a trecutului.

În clipa de față, copiii colhozului cresc în creșe și grădinițe, iar vara în colonii. În viitorii ani plănuim să modificăm sistemul. Pe teritoriul colhozului am pus temeliile unui internat, care va fi dat în folosință la începutul toamnei.

Așa că, începînd din 1962, toți copiii colhozului vor fi luați în grija artelului de la naștere și pînă la terminarea școlii de 11 ani. Copiii vor trăi la creșă, la grădiniță, la internat. Bineînțeles, părinții își vor păstra drepturile în ce privește educația, își vor putea lua copiii seara acasă etc. Căci nimeni nu va îngădui ca drepturile lor părintești să fie încălcate.

Educația colectivă va contribui din plin la descoperirea însușirilor naturale cu care sînt înzestrați copiii.

A. Cehovski
președintele colhozului „Stalin"
regiunea Rostov

În amurg, pe pămînturile desțelenite

CREION

În Piața Universității

După Piața 1848 și Calea Victoriei, locul cel mai umblat din Capitală este — fără îndoială — trotuarul lat, suta de metri pătrați de asfalt din vecinătatea faimosului ceas al Universității. De la o vreme încoace, tinerii îndrăgostiți, au început să simtă mai pregnant prezența insistentă a edificiului universitar din preajmă-le. Peretele Universității, pînă la întîiul rînd de ferestre e acoperit de o expoziție originală organizată de A.R.L.U.S. În fața ei se îmbulzesc și trecătorii întîmplători și cei veniți aci cu treburi romantice, iar odată cu ei și cei porniți la serviciu, la cumpărături cu sacoșa, ori să-și plimbe copiii. În vară a fost aci o expoziție a realizărilor sovietice în domeniul cuceririi spațiilor cosmice. Apoi a urmat o expoziție cu remarcabile reproduceri în culori a celor mai bune lucrări sovietice de artă plastică. De cîteva săptămîni expoziția aceasta originală, în aer liber, înfățișează un excepțional și pasionant reportaj fotografic al istoricei călătorii în S.U.A. făcută de N. S. Hrușciov.

După multe săptămîni de la deschiderea acestei ultime expoziții, de dimineața pînă seara tîrziu, valurile de trecători continuă să stea în fața panourilor, umăr lîngă umăr, pasionați și curioși, ca și în prima zi. Cred că zeci și zeci de mii de trecători s-au oprit la această expoziție volantă, în valuri și torente de proporțiile unui miting entuziast și spontan. Dac-ar fi stat aci un activist de la A.R.L.U.S. ca să numere mulțimile peregrinate prin fața panourilor, am fi aflat poate cifra exactă. Eu o estimez la cîteva mii de oameni zilnic, ceea ce dă un total fantastic, încă neegalat de nici o altă expoziție deschisă în oricare din sălile bucureștene.

Privind panourile cu fotografii, împins și răsucit în valurile mulțimii, am văzut expoziția fragmentar, nevoit astfel, mînat de o curiozitate care nu era numai reportericească, să revin în cîteva vizite succesive. Îl vedeam pe Nikita Sergheevici în momentul plecării, pe aeroportul Vnukovo, lîngă voluta uriașei flori de oțel „TU-114", îl vedeam coborînd-sol și soldat al păcii — pe pămîntul Americii și fotografiile îmi reaminteau zilele și evenimentele epocalei călătorii, cînd eu, ca toți cetățenii, smulgeam la întîiele ceasuri ale dimineții ziarele abia despachetate la chioșcuri. Ecoul acelei mari călătorii, ecoul acelui mesaj de pace și coexistență nu s-a stins nici azi, după atîtea săptămîni.

Dovadă e și această expoziție originală, în aer liber, deschisă în inima Capitalei, cercetată zilnic cu o nemicșorată curiozitate de mii de oameni.

Petru Vintilă

A PATRA EXPEDIȚIE LA POLUL SUD

Anul de care ne-am despărțit de curînd s-a încheiat cu o nouă victorie a științei sovietice: la 27 decembrie ora 12 și 15 minute, cea de a patra expediție sovietică în Antarctica a atins zona Polului sud geografic.

Evenimentul are o însemnătate deosebită. În felul acesta și cel de al doilea „capăt" al Pămîntului încetează să mai fie o noțiune abstractă, metaforică, și devine un obiect concret de studiu.

Fără îndoială că pe cititorii noștri i-ar interesa să știe cum și-au croit drum prin inima continentului de gheață temerarii exploratori sovietici.

„Campania" aceasta pașnică a început cu trei luni în urmă, într-o frumoasă zi de primăvară. Nu, n-am greșit: în Antarctica în septembrie primăvara este în toi.

Așa dar, la 27 septembrie din stațiunea „Mirnîi" a pornit un tren format din sănii și tractoare. El transporta nu numai pe membrii expediției, ci și 200 tone de încărcătură: combustibil, provizii, aparataj științific.

Primul popas — stațiunea Komsomolskaia. Aici s-au făcut ultimele pregătiri după care trenul a luat direcția stațiunii Vostok. Drumul a fost deosebit de greu. Zăpada afînată, depusă în straturi groase, făcea înaintarea aproape imposibilă. La toate acestea se mai adăuga și gerul, care atingea uneori minus 50 de grade. Dar exploratorii au învins cu bărbăție greutățile și și-au croit drum în condițiile acestea nespus de aspre.

La 24 noiembrie trenul a ajuns în stațiunea Vostok care se află în zona polului sudic geomagnetic. În timpul popasului garnitura a intrat în reparații capitale și modificări cerute de etapa următoare a expediției. După 14 zile de muncă neîntreruptă, membrii expediției și-au continuat drumul spre Polul sud geografic.

Ultima etapă a expediției a fost și cea mai grea. Drumul trecea prin locuri necunoscute, pe care pînă la exploratorii sovietici nu le-a atins picior de om. Pe uriașa suprafață de 1.280 de kilometri pe care au străbătut-o în această ultimă etapă, exploratorii sovietici au întîlnit felurite forme de relief: și cîmpie, și văi adînci, și dealuri. Zăpada alterna cu porțiuni întinse de gheață lucie ca oglinda, pe care înaintarea a fost posibilă numai datorită măiestriei mecanicilor.

Drumul de la stațiunea Vostok pînă la Polul sud geografic a durat 18 zile. După fiecare 200 de kilometri membrii expediției efectuau lucrări științifice, în principal sondarea seismică a rezistenței carcasei de gheață.

După cum se știe, la sfîrșitul anului 1957 cea de a doua expediție antarctică sovietică, condusă de Eroul Muncii Socialiste A. F. Treșnikov a atins pentru prima dată zona Polului sud geomagnetic și a înființat acolo stațiunea Vostok.

În cursul celei de a treia expediții, în fruntea căreia s-a aflat Eroul Uniunii Sovietice E. I. Tolstikov, exploratorii sovietici au pătruns pentru prima dată în zona Polului inaccesibilității relative, iar azi se înalță acolo pe un soclu masiv bustul lui Vladimir Ilici Lenin.

La sfîrșitul anului 1959, temerarii exploratori sovietici au cucerit și cel de al treilea pol al continentului de gheață, confirmînd încă o dată supremația științei sovietice.

I. Cristea

INSTANTANEE

Bunica și nepoatele

Două fete duc la braț o bătrînă. După îmbrăcăminte se cunoaște că nu sînt din Moscova. Paltoanele de stofă, pe talie, broboadele de lînă, șoșonii înalți — totul e nou, de bună calitate; dar la Moscova femeile se îmbracă altfel. Deși e o frumoasă zi de toamnă, bătrîna poartă pislari iar paltonul îi ajunge aproape de glezne. Are un mers energic și se străduiește să țină pasul cu fetele. Toate trei discută cu aprindere.

— Cînd am intrat în sală era să cad jos de uimire — spune una dintre fete. — Așa trebuie să arate casele marțienilor. Sticlă de sus pînă jos, de se vede totul. Și scara enormă, circulară! Urci și simți că-ți vine rău.

— Nu știu ce ți s-a părut așa curios — intervine fata cealaltă, mai mare. — O sală ca toate sălile. N-ai mai văzut niciodată pînă acum așa ceva, de aia te tot minunezi...

Bătrîna rîde cu poftă.

— Cînd a pornit mașina, mi s-a părut că pornim și noi. M-am apucat de spătarul scaunului de frică să nu cad... — continuă rîzînd bătrîna.

— Și mata... la, un cinematograf ca toate cinematografele. Cu ecran lat — explică liniștit cea mare. — Peste un an-doi o să avem și noi cinematograf ca ăsta.

— Cînd au pornit plutele, mi s-a oprit răsuflarea. Doamne, mi-am zis, ce-o să se mai întîmple cu noi? O să ne răsturnăm — continuă bătrîna și rîde iar.

O bucată de vreme pășesc alături de ele.

— Nu sînteți de aici? — intru în vorbă.

— Nu, — răspunde bătrîna.

Iar fata cea vorbăreață adaugă:

— Sîntem din regiunea Tula. Am venit să vedem circorama. Bunica e bătrînă și n-a mai văzut așa ceva pînă acum.

— Ați mai fost la Moscova? — mă adresez eu celeilalte fete.

— Eu am mai fost. Și le-am adus acum și pe ele. Bunica e foarte curioasă, a vrut neapărat să vadă circorama. Și soră-mea la fel.

— De ce să n-o văd? E doar așa de interesant! — sare sora cea mică. — Spuneți-mi, de aici e departe pînă la Planetariu? Mai avem timp să ajungem?

— Dacă mergeți repede... Deși eu sînt din Moscova n-am mai fost de doi ani la Planetariu.

— Cum așa? — se miră fata — Păi acolo poți vedea sputnikul, racheta.

— Ei și? — intervine cealaltă.

— Cum ei și? mă mir eu fără să vreau — Le-ați văzut?

— Bine înțeles! — îmi răspunde fata care le știe pe toate. — Ori de cîte ori vin la Moscova mă duc să le văd.

Din vorbă-n vorbă aflu că fetele sînt mulgătoare. Se află la Moscova de două zile, au fost la muzeul „N. Ostrovski", vor să meargă la Planetariu. Și programul de a doua zi e încărcat. În colhoz le țin locul fetele din brigadă. Pe urmă vor veni ele la Moscova să vadă expoziții, muzee și atunci în locul lor vor lucra cele două surori. Brigada ține pasul cu viața.

— Nepoatele mele învață — mi se adresează bătrîna cu mîndrie. — Cea mare e în anul III, la fără frecvență. Iar Oliușka termină la anul școala medie. Vrea să se înscrie la academie.

— La Academia „Timireazev", ca și Raia — zîmbește Oliușka. Tot la fără frecvență..

— Gata fetelor, întîrziem! — își zorește bătrîna nepoatele făcîndu-mi un semn prietenesc cu mîna ei osoasă.

Și pornește grăbită spre troleibus, încît fetele abia se pot ține de ea. Toate trei trădează energia aceea nesecată care le face să învețe, care le aduce la Moscova, la teatre, la muzee — pretutindeni unde se poate vedea ceva nou.

Monumentul lui Pușkin

În scuarul din jurul monumentului lui Pușkin era multă lume, toate băncile ocupate.

Stăteam de vorbă cu un vechi prieten, pe care nu-l mai văzusem de mult. Lîngă noi se înghesuiau pe bancă doi puști care fumau, se împingeau și făceau un tărăboi nemaipomenit. Un bărbat în vîrstă le atrase atenția, dar băieții îl răspunseră grosolan.

Ne-am îndispus. Aș fi vrut să mă mut de pe banca aceea, dar nu mai era nici un loc liber.

Deodată în scuar își făcu apariția un bărbat cărunt, cu o legătură de cărți în mînă. L-am întîlnit de cîteva ori, cum îi întîlnești pe oamenii care au obiceiul să se afle la o anumită oră pe o anumită stradă. De fiecare dată ducea cu sine cărți; se vede că era bibliotecar sau legător.

Omul acesta nu putea trece neobservat. Paltonul îi era descheiat, pălăria neagră contrasta izbitor cu păru-i cărunt. Fața lui palidă era severă. Ajuns în dreptul statuii, omul încetini pasul și începu să mute cărțile din mîna stîngă în cea dreaptă. Toți îl urmăreau cu interes. În sfîrșit, bătrînul își eliberă mîna dreaptă și cu un gest larg își scoase pălăria în fața lui Pușkin. Așa trecu prin fața statuii — cu pălăria în mînă.

Toți tăceau.

Băieșandrii se potoliră pe dată, se ridicară de pe bancă și porniră spre ieșire de parcă i-ar fi alungat cineva. Apoi se întoarseră nehotărîți și ocoliră statuia privind-o cu ochi mari, uimiți.

Lidia Navrotkaia, președinta unui soviet sătesc din regiunea Murmansk

PEISAJ SIBERIA

Aproape fiecare nume geografic mai important are în gîndul nostru o culoare proprie, o rezonanță afectivă particulară, care învăluie silabele. Numele Crimeii pare un strigăt de argint sau o jerbă sonoră de lumină aruncată spre soare, parfumată de umbra dulce a arborilor tropicali odihniți sub cerul sudic. Cubanul evocă plenitudinea cîmpiilor sale, rodul robust, greu... Siberia are parcă filtrate în silabele numelui ei misterioase penumbre nordice, liniștea gravă a taigalei, aromă aspră de zăpezi nesfîrșite...

Zburăm cu avionul peste Siberia. Septembrie, 20... Deasupra noastră își scutură cenușa rece nori îngînduraţi. Rătăcirea lor posomorîtă aduce la fereastră fioruri de toamnă tîrzie și parcă aștept să-i aud foșnind uscat în contact cu aripile păsării de metal. Sverdlovsk, cetatea Uralilor, a rămas mult în urmă. Rememorez cunoștințele despre Siberia... Ierni prelungi. Geruri de minus 30-40 de grade etc. etc.... Imaginația asociază la numele Siberiei, îndată ce-l rostești, zăpezi fabuloase pe care lumina solară le erodează, tîrziu, cînd în alte părți e de mult primăvară... Caut cu emoție spre miază-noa aude poate res reușesc să zăre saj uniform cu ceață. Soarele prin norii care mi se pare pust din cînd în cî păduri de pini. teceni izbucnesc lancolică în ace nilor le-au căz cu brațele albe în aerul copleș tate în întîmpin amiezile străluc rile încărcate d o undă de nost suflet. Un fir spre nord. Vă crezi că apa s maluri. Impresi cauza înălțimii. înghețului. De mini apa va în de an, pînă în

Rîul a rămas păduri de mest tăcut și umbrit

DIN MOSCOVA

Şoferul

place statuia lui Maiakovski ? — mă intreabă un tinăr cu o claie de păr ca secara.
am la intersecţie să putem traversa. Din locul oprisem cu taxiul se vedea bine statuia im- e a lui Maiakovski.
mi se pare că nu se simte la largul lui aici — tinărul. — Il cam inghesuie clădirile. Cerul dalul cel mai potrivit pentru el. Pe Maiakov- -l poţi imagina decit călcind cu paşi mari, vorbă cu cerul, cu soarele. Este un uriaş : zie, şi in viaţă.

Ei, voi
Ceruri !
Scoateţi-vă pălăria !
Vin eu !

iatul cu o dicţiune perfectă şi cu o uşoară e in glas.
versuri ? — I-am intrebat.
dar imi plac versurile. Ştiţi, versurile trebuie glas tare. Sint ca şi muzica : nu poţi cinta

ţi pe strada Gorki. Era o oră de vîrf rculaţiei intense trebuia să aşteptăm

curioasă să ştiu ce o să spună şoferul lui Iuri Dolgoruki.
răspunde el — se vede că pe atunci va : — puternică, brutală, increzută. E atunci. De fapt oraşul Moscova incă Nu era decit o aşezare intinsă pe ma- Moscova. Proprietatea boierului Kucika. tot crescut. Ştiţi de unde vine cuvintul — mă intrebă el pe neaşteptate.
să-mi vorbească despre limba rusă veche, laţia acelor vremuri.
nd am ajuns la destinaţie.
? I-am intrebat pe tînăr la plecare.
ică ? La universitate ? Nu. Şi nici n-am de ntru că nu mi-ar plăcea. Dar nu vreau meseria. Citesc însă mult. Sint multe pro- mă interesează. Şi invăţ... de unul singur. ză limba şi literatura rusă. Zilnic îmi in- n plan de studiu riguros. Doar nu mă pot meseria mea. Nu poţi trăi fără orizont. Dar schimba-o cu nimic. Imi place mişcarea. t rămas bun. Tinărul inchise portiera şi ată din buzunar o carte. Era invelită in ă n-am putut să-i aflu titlul.

E. Suvorina

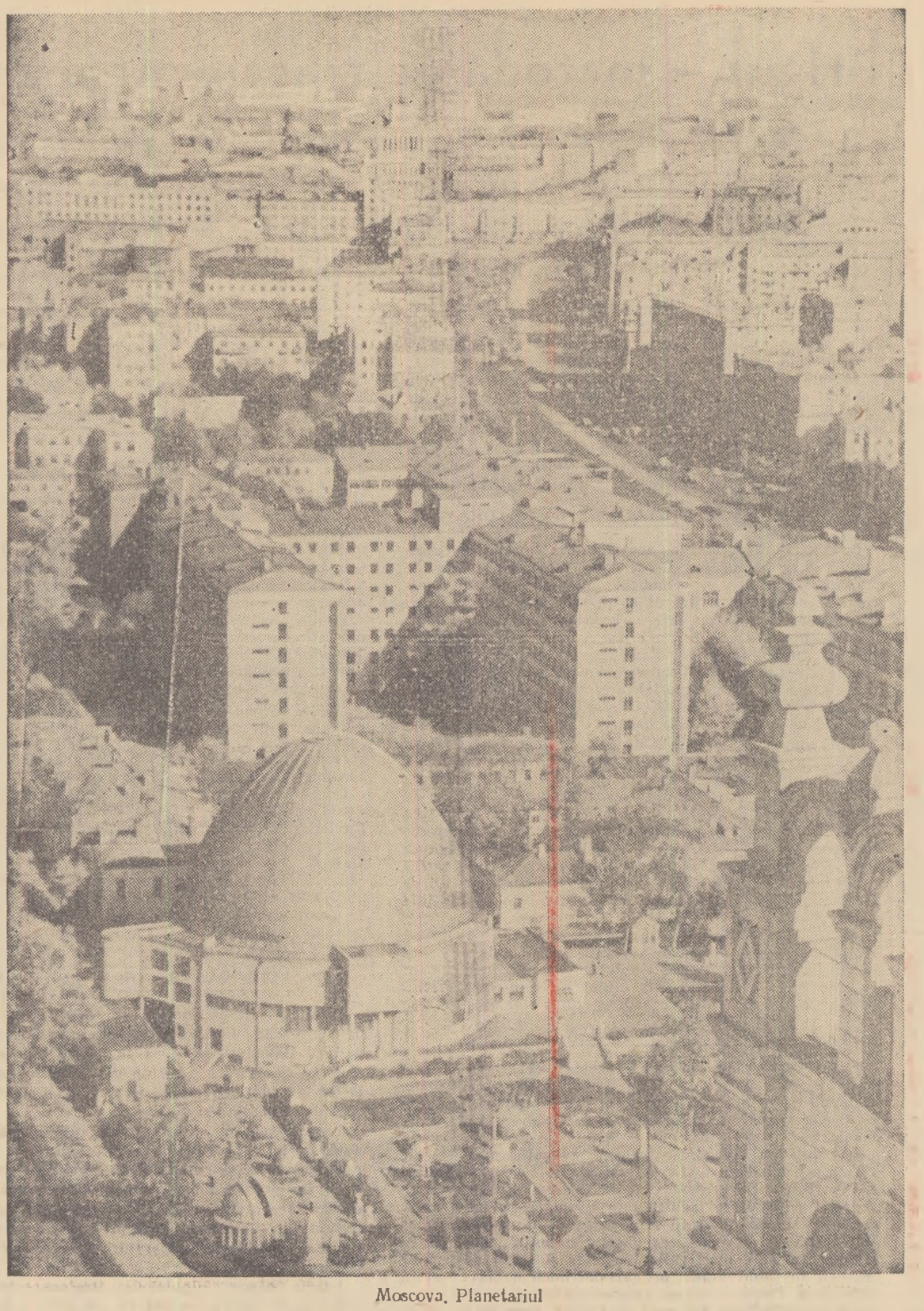

Moscova. Planetariul

Aterizăm curînd. Avionul se apleacă pe o aripă şi coborîm iute pe pistă. Sîntem anunţaţi că rămînem puţin timp aici. Doar cîteva minute. Clădirea brună a aerogării mi-o închipui printr-un reflex nedefinit al gîndului într-o fascinantă noapte înghetată, prăfuită de lumina lunei în timp ce sănii lunecă ameţitor pe zăpezi... Cîţiva călători, ridicîndu-şi gulerele paltoanelor, coboară scara avionului. Ceilalţi renunţă să iasă din acest adăpost plăcut şi comod auzind cum şuieră vîntul afară. Ne pregătim apoi iar de zbor. Deasupra intrării cabinei pilotului se aprind luminoase cuvintele: „Atenţiune... Decolăm..."

In clipele cînd aparatul planează vibrînd la 100-200 de metri altitudine, depărtîndu-se de aeroport şi luînd înălţime, mă uit din obişnuinţă iar în jos. Şi iată că o constatare surprinzătoare răstoarnă deodată toate reflecţiile anterioare. Zburăm de fapt peste o nemăsurată întindere cu semănături crude. Pînă la cercul inflexibil al orizontului, tremură deasupra pămîntului un abur subţire, verde. De sus, de la mare înălţime, întinderea aceasta mi se părea înainte pustie, carbonizată. Şi iată că acolo, în ţărîna umedă, se desface din sămînţă povestea viitoare a unui foşnet de cereale coapte. Constatarea îmi electrizează gîndurile, scuturîndu-le de melancolia zăpezilor de viaţă lungă şi-a umbrelor siberiene. Acolo în viaţa pe care o creează omul sovietic şi care străbate biruitoare gerurile de minus 30-40 de grade e adevărata Siberie. Aş vrea să fiu jos şi să cunosc oamenii care au semănat aceste spaţii nordice. Munca lor e un omagiu adus forţei umane, un document viu al puterii sovietice care transformă şi înfrumuseţează natura cea mai vitregă.

Am scos din servietă o hartă. O linie albastră arată hotarul de miază-noapte al cerealelor în vechea Rusie. Mult deasupra, o linie roşie se avîntă cutezătoare spre ţinuturile tăcerii albe. Arhanghelsk... Vologda... Komi... Inainte de anii puterii sovietice acolo nu s-a scuturat niciodată în aer aromă de grîu pîrguit pe cîmp. In ultimele decenii, istoria agriculturii ruse a înregistrat însă o adevărată ofensivă spre nord a cerealelor. Cercetez cîteva explicaţii alăturate hărţii... „Grîul ocupă azi 22 la sută din întreaga suprafaţă cultivată în Arhanghelsk, Vologda şi Komi. In Siberia de vest, recoltele de cereale au crescut de peste 4 ori faţă de anul 1917. In Siberia de răsărit de peste 5 ori..."

Lîngă o dungă neagră de pădure se zăresc cîteva clădiri împresurate din trei părţi de cîmpie. Imi amintesc de sovhozul „Sibireak"... Şi fără să vreau reconstitui laconic biografia acestui sovhoz tînăr din Siberia... Intr-o primăvară — era în 1954 — a apărut în singurătatea cîmpului pustiu un pîlc de corturi albe. Toamna erau acolo case masive de lemn, cu stîlpi în faţă pe care ardeau noaptea becuri electrice. In jur, însă, tot cîmp gol. Apoi într-o zi, tractoarele au sfîşiat tăcerile stepei. Iar vara, combinele au strîns prima recoltă. 8300 de hectare cu grîu. Şi 2300 de kilograme la fiecare hectar.

Departe, sub aripa avionului, cîmpia siberiană se reculege parcă în liniştea înnegurată a toamnei. Semănăturile nu se văd. Mi le închipui însă tremurînd deasupra ţărînii. Curînd vor veni îngheţuri aspre; dar cercetătorii sovietici au creat soiuri de plante rezistente la ger pentru aceste ţinuturi cu ierni grele.

Ciudat... Zburăm în prag de iarnă peste cîmpia tăcută a Siberiei şi parcă se scutură în auz, freamăt de grîne coapte...

Octavian Paler

SEARA LA SEVEROURALSK...

Marile oraşe ale Uniunii Sovietice — Moscova, Leningrad, Kiev, Tbilisi — se impun deopotrivă prin majestatea arhitecturii lor monumentale, ca şi prin pulsaţia intensă a vieţii culturale. Moscova înseamnă totodată Teatrul Mare, Teatrul Mic, M.H.A.T., biblioteca Lenin, „Pravda" şi „Izvestia"; Leningradul, este leagănul baletului rus ale cărui strălucite tradiţii sînt continuate pe scena Teatrului de operă şi balet „Kirov", este oraşul teatrului „Puşkin" şi al „Lenfilmului"; Kievul şi Tbilisi au numeroase teatre, studiouri, zeci de cinematografe, biblioteci, ziare şi reviste.

Dar asta înseamnă oare, că numai în oraşele mari oamenii au o infinitate de posibilităţi să-şi petreacă timpul liber într-un mod cît mai plăcut, mai instructiv?

Moscova are 5 milioane de locuitori, Leningradul şi Kievul aproape 2 milioane. In Severouralsk nu locuiesc decît 30.000 de oameni. Severouralskul este o mică aşezare de mineri şi constructori, căreia i se mai spune şi „Veneţia Uralului"

Ce fac locuitorii Severouralskului după amiază, după orele de program, sau seara, cînd luminile oraşului se aprind concentrîndu-se ca nişte reflectoare asupra străzilor? O, vă asigurăm că alegerea nu este deloc uşoară....

La Severouralsk funcţionează trei cinematografe. Evident, sălile lor sînt întotdeauna pline.

La Severouralsk sînt 17.000 de abonamente la ziare şi reviste. Vin aici „Pravda", „Izvestia", „Literaturnaia gazeta", „Literatura i jizni". De asemenea, tirajul ziarului local se epuizează în cîteva ore.

Librăriile din Severouralsk vînd lunar cărţi în valoare de 70—80.000 de ruble. Fiecare familie îşi are biblioteca personală. Dar faptul acesta nu împiedică ca, cele 5 biblioteci publice să fie foarte frecventate. Fiecare are aproximativ 2.000 de cititori permanenţi, cifră cu care s-ar mîndri şi un oraş mare, cu vechi tradiţii de cultură.

La toate acestea se adaugă clubul, cu numeroasele lui secţii, unde locuitorii Severouralskului îşi cultivă aptitudinile pentru muzică, teatru, pictură sculptură, dans şi vizionează spectacolele teatrului de dramă din Lîsnensk, dansează, ascultă conferinţe.

După cum se vede, minerii şi constructorii din Severouralsk trăiesc nu numai cu pîine...

I. S.

Frigul – metodă de tratament medical

● *De la hibernația ursului la... chirurgie* ● *Un nou tratament în bolile mintale, infecții, ulcer, hipertensiune* ● *Frigul în ajutorul cosmonauticii.*

Corpul omului, ca și al mamiferelor și păsărilor, dispune de o temperatură constantă: sub soarele arzător, ca și în timpul iernii, corpul omenesc își păstrează permanent temperatura de 37°. De unde provine această stabilitate termică? Ea se datorește proceselor de ardere internă, susținute de oxigenul pe care îl respirăm și de compușii chimici proveniți din alimentele cu care ne hrănim.

Dar ce se întîmplă cînd omul trebuie să facă față unei agresiuni deosebit de grele: un șoc chirurgical periculos sau o infecție imposibil de evitat prin mijloacele obișnuite?

O IDEE IMPRUMUTATĂ DE LA NATURĂ

Pentru a răspunde la această întrebare, să cercetăm puțin lumea animalelor. Ce se întîmplă cu unele animale cînd le sînt potrivnice condițiile mediului înconjurător? Cum se comportă în timpul iernii ariciul și liliacul, cînd nu găsesc insectele cu care se hrănesc? De ce se pot ele lipsi de hrană 4 sau 5 luni? Toate acestea sînt posibile, datorită hibernației. Această întrerupere trecătoare, sau mai bine spus, această încetinire a vieții, constă în primul rînd într-o scădere importantă a temperaturii. Printre animalele hibernante există și mamifere superioare, dintre care cel mai cunoscut este ursul.

Mult timp nu se știa cum trăiește ursul în timpul hibernației. Un pasionat vînător de urși, medicul S. V. Lobaciov, a reușit, după cîteva tentative, să măsoare temperatura ursului, constatînd că ea scade cu 7-9 grade în timpul hibernației. Astfel s-a născut ideea luptei împotriva bolilor cu ajutorul frigului. Experiențele făcute pe diverse animale — cîini, pisici etc. — au arătat că acestea suportă ușor cele mai complicate operații dacă sînt supuse răcirii artificiale. Chiar după ce li se oprea inima cîteva zeci de minute, animalele reveneau la viață cu toate funcțiile vitale intacte.

În 1949, profesorul de fiziopatologie Ioachim Romanovici Petrov din Leningrad, a reluat experiențele pe scară largă, în vederea folosirii frigului ca un auto-medicament în chirurgie. Cercetările savantului au confirmat efectul salutar al răcirii artificiale asupra animalelor operate.

EFECTELE HIBERNAȚIEI ARTIFICIALE

După puțin timp, în 1951, aceleași rezultate au fost obținute în laboratoarele din Franța și Statele Unite. Oamenii de știință din diferite țări au început să utilizeze cu succes metoda hibernației artificiale în tratamente medicale și chirurgicale.

În Uniunea Sovietică, primele aplicații practice ale răcirii artificiale au fost realizate de prof. dr. V. V. Sanov, de la clinica chirurgicală „S. M Kirov" din Leningrad. Astfel, în literatura medicală se citează cazul unei fetițe de 3 ani, Liuda M., care se născuse cu inima bolnavă. O intervenție chirurgicală era absolut necesară, dar cum să operezi un copil nedezvoltat fizicește și slăbit de boală? Medicii au supus atunci organismul micii bolnave răcirii artificiale. După ce a fost anesteziată, Liuda a fost introdusă într-o baie cu apă rece ca gheața, timp de trei sferturi de oră. Temperatura corpului a fost astfel coborîtă la 28 de grade și Liuda a suportat foarte bine operația. După ce chirurgii au închis plaga, mai multe buiote cu apă fierbinte au redat corpului temperatura normală. În scurt timp, Liuda s-a însănătoșit pe deplin.

În asemenea cazuri, care este rolul răcirii artificiale sau hibernației artificiale? Prin hibernație artificială, schimburile dintre celule sînt foarte mult încetinite. Metabolismul, tensiunea arterială și toate celelalte funcții ale corpului sînt aproape paralizate. Bolnavul se află într-o totală stare de pasivitate, în care riscurile șocului chirurgical sînt micșorate, apariția hemoragiilor împiedicată, iar pericolul complicațiilor infecțioase este înlăturat.

FRIGUL REVOLUȚIONEAZĂ MEDICINA

Dar hibernația artificială depășește domeniul chirurgiei, revoluționînd multe alte domenii ale medicinei. O serie de boli grave ca meningita, septicemia și tetanosul sînt tratate cu ajutorul acestei metode. Rezultate excepționale s-au obținut și în calmarea bolnavilor psihici, în tratamentul hipertensiunii maligne, al ulcerelor stomacale, al arsurilor grave, al bolilor infecțioase acute.

Cum se realizează, în practică, răcirea artificială? Unul din procedee este cel pe care l-am descris în cazul Liudei. Temperatura corpului este scăzută cu 7-9 grade prin scufundarea bolnavilor în gheață sau băi de apă rece, după o prealabilă narcoză.

Altă metodă provoacă răcirea organismului cu ajutorul unor substanțe medicamentoase ca largactil, curara, pentazol etc. Cu ajutorul acestor droguri, se obține paralizia sistemului nervos vegetativ, sistem ce constituie regulatorul termic al organismului omenesc.

Cele două metode de răcire artificială sînt folosite în egală măsură de medicii din toată lumea. În Uniunea Sovietică, frigul ca mijloc terapeutic e folosit de numeroși savanți, printre care profesorii I. R. Petrov și V. S. Galkin.

La noi în țară, răcirea artificială a fost aplicată cu succes la spitalul Colțea din București, în intervențiile pe „cord uscat". De curînd, un colectiv de chirurgi de la spitalul militar din Cluj a adus modificări originale metodelor clasice, folosite în operațiile de cancer pulmonar.

ASTRONAUȚII VOR FI CONGELAȚI?

În sfîrșit, cel mai nou și interesant domeniu în care se preconizează aplicarea hibernației artificiale este astronautica. Constatîndu-se că se pot răci animale de experiență pînă la —6° fiind menținute în această stare timp de 20—30 zile, s-a emis ideea congelării omului, în vederea zborului interplanetar.

În felul acesta, viitorii astronauți ar putea „îngheța" după dorință, pe timp de o săptămînă, o lună sau mai mult, pentru a se putea adapta condițiilor de zbor în cosmos. Desigur, problema congelării omului este deocamdată o idee îndrăzneață. În laboratoarele sovietice se fac însă de pe acum experiențe preliminare cu animale superioare, obținîndu-se temperaturi din ce în ce mai coborîte, pe durate lungi.

Istoria cuceririi frigului de către om este în multe privințe la fel de pasionantă ca cea care a dus, în timpuri străvechi, la cucerirea focului. Frigul, care a fost atîtea secole considerat un dușman periculos al vieții, devine astăzi un aliat prețios al medicilor în lupta pentru viață.

Em. Roman

La Leningrad a fost creat un gammaencefalometru pentru depistarea și localizarea tumorilor canceroase la creier. În fotografie: S. Zenkovici, colaborator la laboratorul de radiologie consultă un bolnav.

O întîmplare cu aparate didactice

S-a spus, și nu o dată, că volumul schimburilor comerciale sovieto-americane dintr-un an ar încăpea în două cargoboturi. În bani, valoarea acestor mărfuri se ridică la 13 milioane de dolari, ceea ce, la proporțiile celor doi parteneri, este mai puțin decît derizoriu. Asta, în timp ce comerțul anglo-sovietic este de 30 de ori mai important.

În cercurile de afaceri din S.U.A. se vădește tot mai mult tendința de a dezvolta schimburile economice și tehnice cu Uniunea Sovietică. Primele sînt îndeobște cunoscute: performanțele spectaculoase ale sputnicilor și lunicilor, cursa — mai puțin spectaculoasă, poate, dar la fel de convingătoare pentru cei care se pricep la afaceri — a milioanelor de kilowați, a milioanelor de tone de cereale și de unt, a mașinilor de înaltă tehnicitate ș.a.m.d. Iar în ultimul timp, această tendință capătă și mai multă vigoare sub binefăcătoarea influență a „spiritului de la Camp David".

Dar și oponenții sînt încă destul de mulți în S.U.A. Unii dintre ei își întemeiază opoziția pe motive pe care nu le-ar recunoaște, probabil, pentru nimic în lume. Iată un exemplu care, deși minor, este plin de semnificații.

Nu de mult, la o reuniune a lui **American Physical Society** au fost expuse cîteva mostre de aparate didactice fabricate în U.R.S.S., care s-au bucurat de un mare succes printre profesorii de fizică americani. Ca urmare, **Ealing Corporation** din Cambridge (statul Massachusetts) a comandat la Moscova 6.000 de aparate didactice. O afacere bună pentru că, pe lîngă calitățile lor instructive, aparatele sovietice sînt mai ieftine decît cele americane. De pildă, o mașină pentru demonstrarea forței centrifuge costă doar 15 dolari, în loc de 41, iar un aparat de proiecție 75 de dolari, în loc de 300. S-au găsit totuși unii care să cîrtească: da, e adevărat că aparatele didactice sovietice vor fi însoțite de broșuri explicative tipărite în limba engleză, dar inscripțiile de pe aparate sînt în rusește; așa dar, **Ealing Corporation** se face vinovată de a colabora cu rușii „într-o tentativă fățișă de propagandă în rîndurile tineretului american".

Cine credeți că este acuzatorul? Chiar mister Alfred Strelhin, președintele-director general al companiei **Cenco Instruments** care produce... aparate didactice.

În lumina acestui fapt, sîntem îndreptățiți să ne întrebăm ce va păți o altă societate americană, anume **Rand Developement Corporation**, care, așa cum anunță revista franceză **„Science et vie"**, și a anunțat intenția de a deschide la Moscova un birou însărcinat cu cumpărarea de brevete, produse și idei?

Să sperăm însă că pînă la urmă bunul simț va triumfa și că barierele înghețate, ridicate în calea colaborării între popoare se vor topi la adierea caldă și binefăcătoare a spiritului de întrecere pașnică între națiuni.

R. I.

M. F.

din lumea științei și tehnicii

Semnificația unor recorduri

Se știe că în ultimul timp aviatorii sovietici au înregistrat răsunătoare succese. Ne este proaspăt în amintire recordul mondial de viteză stabilit de pilotul sovietic G. K. Mosolov care, zburînd pe bordul unui avion „E-66", a reușit să atingă uluitoarea viteză de 2.504 kilometri pe oră. Apoi recordul lui V. P. Smirnov, care a atins înălțimea de 20.300 metri cu o încărcătură de 1.000 kilograme la bord, a echipajului de sub comanda lui B. M. Stepanov, care a reușit să ridice o încărcătură de 55 de tone la înălțimea de 13.000 de metri, precum și multe alte recorduri.

După cum se vede, deși zborurile cu viteze supersonice constituie o realizare excepțională a tehnicii, nu mai puțin importante sînt zborurile la înălțimi mari cu încărcătură la bord. Și unele și celelalte țintesc același obiectiv: atingerea unui plafon de zbor cît mai înalt, care să permită dezvoltarea unor viteze uriașe pentru marile nave de transport ale viitorului. Se știe că la înălțimi mici atingerea vitezelor supersonice întîmpină o piedică de netrecut: densitatea aerului. Prin frecare cu atmosfera, fuselajul avionului se încinge în raport cu viteza de zbor a acestuia. Chiar și la o altitudine relativ mare, cum ar fi cea de 11 kilometri, la care zboară de obicei avioanele sovietice „TU-114", deși temperatura aerului este de minus 56 de grade, datorită frecării, temperatura fuselajului ajunge la minus 30 de grade Celsius, fără a mai aminti că la viteza de 2.504 kilometri pe oră atinsă de G. K. Mosolov, fuselajul avionului său s-a încins la roșu...

Ridicarea plafonului de zbor este un obiectiv principal pentru constructorii de avioane și pentru piloții sovietici.

O comunicare memorabilă

Paris — 1934. Cunoscutul specialist sovietic în domeniul astronauticii, A. Sternfeld, se prezintă în fața Academiei franceze cu două comunicări privitoare la zborurile cosmice.

Dar lucrurile n-au mers chiar atît de ușor. Savantul sovietic își amintește că pe atunci astronautica nu era încă recunoscută la Academie ca o disciplină științifică. Savanții Esnault-Pelterie și André-Louis Hirsch înființaseră de abia de cîțiva ani un comitet pentru astronautică pe lîngă Societatea astronomică din Franța. Sternfeld a depus mari insistențe pentru a-l convinge pe cunoscutul savant francez Jean Perrin că comunicările sale erau demne de înaltul for științific. Era vorba de calculele referitoare la orbita rachetei cosmice în stare să înconjoare planetele Luna, Marte și Venus și să se întoarcă apoi pe Pămînt. Savantul sovietic întocmise primul calcul matematic de acest fel într-o vreme în care zborurile cosmice erau socotite drept un vis fantastic. Un amănunt. Sternfeld a fost nevoit să schimbe titlul lucrărilor sale, pentru ca ele să nu răsune straniu în aula Academiei. Astfel, în locul unui titlu explicit, a apărut următorul: „Asupra traiectoriei ce va permite apropierea de un corp cu atracție centrală, pornind de la o orbită kepleriană dată".

Pe atunci, erau puțini acei care se gîndeau la consecințele practice ale comunicării. Un sfert de secol mai tîrziu, știința sovietică a realizat visul ce se rotise timid sub cupola Academiei franceze.

Într-o uzină automatizată. — Întreținerea și controlul utilajului se face de către muncitori de înaltă calificare

rampa și ecranul

De vorbă cu Liudmila Şagalova

Actriță de la 12 ani...

Mă aflam la Casa cinematografiei din Moscova. Prin ușa întredeschisă a uneia din încăperi răzbăteau glasuri vesele, rîsete. In cameră se adunase o societate foarte veselă. Sufletul acestei societăți îl constituia Liudmila Şagalova (cunoscută spectatorilor romîni din filmele „Tînăra Gardă", „Prieteni credincioşi", „Dosarul 306", „In căutarea comorii" ş.a.). Inconjurată de mai mulți colegi, Liudmila Şagalova interpreta cu o excelentă mimică rolurile diferitelor personaje dintr-o nouă comedie. Cînd această plăcută şedință de creație a luat sfîrşit, m-am adresat Liudmilei rugînd-o să-mi povestească cîteva din amintirile legate de biografia ei artistică.

— Trebuie să încep cu debutul, nu-i aşa? Am debutat în cinematografie de foarte tînără. Iată cum s-au petrecut lucrurile. Moscova şi întreaga țară se pregăteau să întîmpine pe Papanin şi pe ceilalți exploratori sovietici care se întorceau din celebra lor expediție la Polul Nord. Ne pregăteam şi noi, cei din cercul dramatic al palatului pionierilor din cartierul Krasnaia Presnia. Mie mi s-a încredințat sarcina de a adresa cîteva cuvinte de salut vestitului erou. Imi amintesc foarte bine acel moment solemn — flutturarea steagurilor purpurii, lumina orbitoare a reflectoarelor, zumzetul aparatelor de filmat. Se pare că am vorbit frumos, clar, din tot sufletul. Cînd solemnitatea a luat sfîrşit, s-a apropiat de mine un om mai în vîrstă şi mi-a spus: „N-ai vrea să joci într-un film? I-am răspuns fără să stau pe gînduri: „Sigur că vreau!" Şi încă de a doua zi turnam în filmul „Cei din clasa şaptea". Filmul era realizat de Iakov Protazanov. Pe atunci eram o şcolăriță dintr-a cincea (într-a şaptea eram numai în film). Cînd s-a terminat turnarea, Iakov Protazanov mi-a spus în chip de rămas bun: „Tu, noduleţule, ai să ajungi negreşit actriță!"

— A fost singurul rol din anii copilăriei?

— Da de unde! După cum spunea mama, cinematografia mă contaminase de-a binelea. Am filmat curînd în „Cea mai înaltă distincție", apoi am fost solicitată pentru un alt film. Numai că părinții mi-au interzis să mai pun piciorul pe platoul de filmare, socotind că voi începe să-mi neglijez lecțiile, şi, evident, din punctul lor de vedere aveau dreptate. Drept consolare m-am înscris la studioul cinematografic pentru copii al palatului pionierilor. In vara anului 1940, grupa micilor noştri cineaşti a plecat în Crimeea pentru a face un film despre tabăra pionierească de la Artek. Echipa de filmare era alcătuită numai din copii. In acest film am fost şi regizor şi principala interpretă a filmului. Am muncit atunci, nu glumă. Pe urmă a venit războiul. Am fost evacuată împreună cu mama la Celiabinsk. Aici am terminat şcoala medie şi am început să lucrez la uzina de tractoare din localitate. In toți ani nu m-a părăsit nici o clipă dorința de a mă consacra cinematografiei. Şi, într-o bună zi, visul meu s-a împlinit odată cu admiterea la Institutul unional de cinematografie. Lucrarea mea de diplomă a constituit-o rolul Valiei Borț din filmul lui Gherasimov „Tînăra Gardă". De atunci, am jucat în mai bine de zece filme.

— Preferați un anume gen de roluri?

— Da, îmi plac foarte mult rolurile unor fete din zilele noastre, simple, modeste, care muncesc şi trăiesc cinstit. Ca actriță mă interesează însă şi personajele negative. Satirizîndu-le şi condamnîndu-le comportarea, actorul contribuie la educarea publicului. Aşa este bunăoară personajul Nelli din filmul „Vă scriu..." în care am filmat recent, la studiourile „Moldova-film" din Chişinău.

— In ce filme ați mai jucat în ultima vreme?

— Unul din recentele mele filme este comedia „In căutarea comorii", în care apar în rolul unei botaniste cam ridicole, amenințată să devină curînd o plicticoasă fată bătrînă. Imprejurările în care o aduce întîmplarea, fac însă ca ea să vadă în viață şi altceva decît speciile interesante de plante, o ajută să cunoască dragostea, prietenia, fericirea.

— La ce lucrați acum?

— Turnez în filmul „Omul îşi schimbă pielea", o ecranizare după romanul lui Bruno Iasenski. Acțiunea filmului se desfăşoară în Tadjikistan.

— Care este după dv. lucrul esențial pentru un actor?

— Talentul, negreşit. După aceea, esențialul cred că îl constituie identificarea cu personajul pe care-l încarnezi. Acest lucru este uneori foarte dificil, căci presupune să lucrezi cu tine însuți mult, şi fără cruțare, să-ți desăvîrşeşti măiestria actoricească, să-ți lărgeşti neconcentit cunoştințele, pentru a ține pasul cu vremurile noastre, pentru a putea înțelege şi reda trăsăturile minunaților noştri contemporani.

Alla Ciubotaru

Tatiana Koniukhova deține rolul principal în noul film „Soarele e al tuturor".

Irina Milopolskaia (Elena) şi Liubomir Kabakciev (Insarov) în coproducția sovieto-bulgară „În ajun", o ecranizare după romanul lui Turgheniev.

Studiourile „Maxim Gorki" în 1960

Colectivul studiourilor „Maxim Gorki" din Moscova a încheiat un an de activitate rodnică, marcat de interesante producții cinematografice ca „Foma Gordeev", după romanul lui Gorki, „Stele de mai", — o coproducție sovieto-cehoslovacă, „Casa părintească" şi altele.

In noul an, în studiourile „Gorki" vor fi realizate 11 filme. Cea mai mare parte dintre ele se şi află în lucru. Este vorba mai întîi despre filmul regizorului Annenski, „Noapte albă". Inspirat după nuvela „Drumurile mele" de N. Dementiev, filmul înfățişează viața, preocupările şi strădaniile unui tînăr specialist. proaspăt absolvent al institutului, care îşi începe activitatea în producție. La studiourile Gorki se turnează şi coproducția sovieto-franceză „20.000 de leghe pe pămînt", în regia lui Marcel Pagliero. Comedia lirico-muzicală „Cîntecul fetelor" va prezenta arta popularului ansamblu de dansuri „Beriozka". Se lucrează de asemenea la filmul „Două vieți", dedicat evenimentelor petrecute în februarie-octombrie 1917. Acest film este regizat de L. Lukov, după scenariul lui A. Kapler. Merită amintite şi filmele „Sfîrşitul bătrînei Berezovka", ai cărei eroi sînt constructorii noilor cartiere ale Moscovei şi „O poveste obişnuită", despre viața unor femei din regiunea Riazan.

Studioul „Gorki" este totodată principalul centru de dublaj în limba rusă al filmelor străine.

Jubileul unui film

S-au împlinit 25 de ani de la premiera filmului „Ceapaev", unul dintre marile succese ale cinematografiei sovietice. Cu acest prilej, interpretul rolului titular, Boris Andreevici Babocikin, renumit actor al Teatrului Mic din Moscova, evocă în paginile presei sovietice amintiri legate de realizarea filmului şi de puternicul său ecou:

„In ultimele zile ale anului 1934 — povestește B. Babocikin — la cinematograful „Titan" din Leningrad apăruse un afiş scris de mînă cu litere de-o şchioapă: „Astăzi rulează filmul sonor „Ceapaev". Pe atunci filmul sonor se afla la primele începuturi. Părea ceva foarte ingenios să combini dialogul cu muzica iar aceasta din urmă cu zgomotele...

Colectivul nostru lucrase cu pasiune şi entuziasm. Principalul consultant al filmului fusese chiar locțiitorul lui Ceapaev, I. S. Kutiakov...

Am asistat la premieră împreună cu L. Kmit. Filmul s-a terminat, în sală s-a aprins lumina, dar nici un spectator nu se grăbea să plece... Astfel şi-a început viața pe ecran filmul nostru.

...După mai mulți ani, pe cînd vizitam uzina metalurgică din Krivoi Rog, un bătrîn muncitor m-a întrebat:

— Tovarăşe Babocikin, de cîte ori credeți că am văzut „Ceapaev"? Ştiam că mulți dintre cunoscuții mei îl văzuseră de cîteva ori, de aceea i-am răspuns.

— Desigur, de zece ori.

— N-ați ghicit. De patruzeci şi două de ori! Şi voi continua să mă duc să-l văd ori de cîte ori va rula la noi...

Anul trecut, la Calcutta, actorul indian Barbradj Sahni îmi relata:

— In 1940, mă aflam la Londra, departe de patrie. Oraşul era supus neîncetat bombardamentului. Mă simțeam singur, străin, părăsit. Intr-o zi, am intrat întîmplător într-un cinematograf. Cînd am ieşit de la film, eram cu totul alt om. Imi dispăruse orice urmă de teamă şi deznădejde. Văzusem filmul „Ceapaev", primul film sovietic din viața mea.

„Ceapaev este rolul pe care l-am îndrăgit cel mai mult în cinematografie, — scrie în încheiere Babocikin — iar perioada în care am lucrat la acest film mi-a lăsat neuitate amintiri. Căci filmul „Ceapaev" este rodul muncii unui colectiv omogen în care eforturile fiecăruia erau îndreptate spre realizarea telului comun — şi monumentala muzică a lui G. Popov, şi măiestria operatorului A. Sigaev, şi strălucita măiestrie regizorală a fraților Vasiliev, şi talentul actorilor pe atunci încă puțin cunoscuți — B. Blinov, B. Cirkov, L. Kmit. Fiecare rol, chiar şi cele episodice, au fost jucate excepțional.

Douăzecişicinci de ani constituie o perioadă de timp apreciabilă pentru o operă cinematografică. Dar „Ceapaev" este, cred, unul din puținele filme care păstrează, cu toată trecerea timpului, o inepuizabilă rezervă de tinerețe".

SCRISORI

Ce este fericirea...

Din cuprinsul unei scrisori semnate: „17 ani" — iată cîteva rînduri — rezumative de fapt, a întregului ei conținut: „De cînd am pierdut dragostea lui, am pierdut și fericirea. Eu nu pot despărți noțiunea de fericire de cea de dragoste. Spuneți-mi, greșesc? Vă întreb, pentru că o prietenă a mea mă acuză că văd totul „printr-o optică deformată de sentimentalism".

Nu voi fi atît de sentențioasă ca amica d-tale — ba mai mult chiar: o să-mi facă plăcere să-ți mărturisesc că mă emoționează cei șaptesprezece ani ai d-tale — și că subscriu și la refuzul d-tale de a pune în divorț două noțiuni, care, ai dreptate, sînt menite să facă foarte bună casă împreună. Da, sigur, e o fericire să iubești și să fii iubit, dar fără să ne jucăm cu cuvintele, nu e însăși fericirea, e doar o parte din ea și care nu rezistă de una singură!

În jurul acestei teme — „Ce este fericirea" *sau* „Ce înseamnă fericirea" — *s-au purtat discuții animate și interesante în coloanele publicației „Smena".*

„Fericirea nu vine singură. Ea trebuie cîștigată printr-o muncă asiduă" — *răspunde un cetățean care semnează I. Svidki din regiunea Șumsk.*

„Nu există pe lume fericire mai mare decît cea pe care ți-o dă creația" — *scrie inginerul D. Lebedev din Velikie Luki.* „Sînt fericiți tinerii care au tras prima brazdă pe pămînturile înțelenite, sînt fericiți constructorii hidrocentralei de la Stalingrad care au supus forțele naturii, sînt fericiți oamenii de știință care au creat sputnicii pornind la cucerirea Cosmosului"...

Am lăsat la urmă scrisoarea care, pe mine, m-a impresionat cel mai mult.

Și cred că e bine să-l afle conținutul și tînăra fată care semnează cu numărul anilor ei și care crede — sau o spune numai — că, pierzîndu-și dragostea și-a pierdut și fericirea...

Transcriu din scrisoarea iscălită: Liudmila Lepetova, satul Novo-Akrovki, ținutul Primorie.

„Se spunea deseori despre mine: cît este de nefericită... Îmi lipsesc ambele mîini și ambele picioare. Le-am pierdut acum 7 ani, cînd eram elevă în clasa IX".

Mă opresc. Nu mai transcriu. Nu-i trebuie nimănui prea multă imaginație ca să înțeleagă ce poate însemna în viața unei fete foarte tinere o asemenea nenorocire.

Și totuși această fată — care a pierdut mai mult decît o dragoste — a continuat să trăiască, să existe și mai ales să lupte. Cu ce tenacitate! Cu ce extraordinară forță morală și demnitate umană! A continuat să creadă în dreptul ei de a învinge viața. Aceasta înseamnă fericirea. Pe care a dobîndit-o! A învățat mai departe și după accident. A terminat școala medie, apoi a urmat institutul de finanțe și azi ocupă un post de contabilă într-un sat.

„...Nu cunosc fericire și satisfacție mai mare decît atunci cînd reușesc să înving greutățile la slujbă și acasă ...Lucrez de cinci luni în postul nou de contabil-șef. Sectorul nostru — înainte codaș — a început să se pună pe picioare... Este meritul întregului colectiv și, deci, și o părticică a muncii mele... Și cît sînt de fericită!"

...Sub o formă sau alta, majoritatea răspunsurilor exprimă — într-o diversitate de formulări personale — un adevăr de o mare înălțime etică:

Fericirea fiecăruia, o contribuție la fericirea comună — și amîndouă contopite...

Sidonia Drăgușanu

— Tie ce ți-a adus moș Gerilă?

DIFUZAREA „VEACULUI NOU"

În acțiunea de colectare de abonamente pentru „VEAC NOU" s-au evidențiat următoarele organizații A.R.L.U.S., care în luna ianuarie 1960 au realizat cel mai mare număr de abonamente:

Consiliul orășenesc A.R.L.U.S. BUCUREȘTI

Consiliile regionale A.R.L.U.S. CRAIOVA, IAȘI, TIMIȘOARA

Adresînd mulțumiri tuturor tovarășilor care sprijină acțiunea de răspîndire a revistei, chemăm toate organizațiile A.R.L.U.S. să urmeze exemplul regiunilor fruntașe în difuzarea „Veacului nou".

TELEGRAMA

Către

Consiliul General A.R.L.U.S.

București

Dragi tovarăși și prieteni,

Prezidiul Uniunii Asociațiilor sovietice de prietenie și legături culturale cu țările străine și Conducerea Asociației de prietenie sovieto-romînă vă transmite dv. și, în persoana dv., talentatului și harnicului popor romîn, sincere felicitări cu prilejul Anului Nou.

Popoarele noastre sînt legate printr-o strînsă prietenie frățească, bazată pe principiile internationalismului proletar. Împreună cu toate popoarele din țările lagărului socialist, unite prin ideile construirii socialismului și comunismului, înarmate cu atotbiruitoarea ideologie marxist-leninistă, popoarele Uniunii Sovietice și Romîniei duc o luptă neobosită pentru triumful păcii în întreaga lume.

Oamenii sovietici dau o înaltă apreciere activității pe care o desfășoară A.R.L.U.S.-ul în scopul întăririi prieteniei frățești și colaborării dintre popoarele romîn și sovietic.

Vă dorim dragi prieteni, noi succese în munca dv. nobilă de întărire continuă a prieteniei dintre popoarele romîn și sovietic. Fie ca prietenia dintre popoarele țărilor noastre să fie în noul an și mai strînsă, și mai trainică! Dorim poporului frate romîn noi succese importante în construirea socialismului

N. Popova
președinta Prezidiului Uniunii Asociațiilor sovietice de prietenie și legături culturale cu țările străine

E. Afanasenko
președintele Conducerii Asociației de prietenie sovieto-romînă

Cu prilejul Anului Nou la Consiliul General A.R.L.U.S. s-au mai primit telegrame de la Asociația de prietenie Albania-Uniunea Sovietică, Asociația de prietenie cehoslovaco-sovietică, Asociația de prietenie chino-sovietică, Asociația de prietenie germano-sovietică, precum și de la diferite organizații și personalități din U.R.S.S.

10 ZILE ÎN U. R. S. S.

(urmare din pag. 1-a)

În cuvinte calde, pline de dragoste, Liubov Kosmodemianskaia a vorbit despre interesul și prietenia de care se bucură țara noastră în Uniunea Sovietică, despre lupta comună pe care o duc cele două popoare pentru pace și prosperitate. Elevii acestei școli ne-au rugat să transmitem salutul lor pionierilor din România.

De Moscova și bunii noștri prieteni, locuitorii ei, ne-am despărțit cu părere de rău. Dar timpul era scurt, ne aștepta însorita Armenie, alte lucruri minunate de văzut, alți prieteni.

Încă de la Erevan, președintele Sovietului Suprem al R.S.S. Armene, tov. Arușanian ne-a întîmpinat cu cuvintele: „Popoarele noastre pășesc pe același drum și în fiecare om pe care-l veți întîlni veți afla un prieten".

Poporul armean este un popor străvechi, a cărui zbuciumată istorie e asemănătoare cu istoria poporului nostru: ca și noi a îndurat și luptat împotriva jugului otoman. Puterea sovietică a chemat la o viață nouă acest popor și astăzi Armenia este o țară mai înfloritoare ca oricînd.

Semnele septenalului le-am întîlnit și aici, pe unduitoarele cîmpii ale țării vestită acum pentru bogăția ei. Iată, de pildă, colhozul Sverdlov pe care l-am vizitat. Specializat în viticultură, colhozul a obținut anul trecut 5 000 tone de struguri, 2.300 chintale bumbac, o producție de 375.000 litri lapte... În cîteva cuvinte, în 1959 venitul colhoznicilor s-a cifrat la 12 milioane ruble. În sat există două școli, una de 7 și alta de 10 ani politehnizată, iar 82 de colhoznici au studii superioare.

Neșterse vor rămîne în amintirea delegației noastre zilele petrecute în Uniunea Sovietică! Neștearsă va rămîne în inimile noastre și dragostea ce-au arătat-o oamenii sovietici poporului romîn, al cărui mesaj de prietenie l-am dus cu noi, pretutindeni, pe unde ne-au purtat pașii pe întinsul pămîntului sovietic.

Opiniile unui pedagog sovietic

Prima

Tinerețea, unul din cele mai frumoase răstimpuri din viața omului, este epoca înfloririi capacităților fizice și spirituale, epoca sentimentelor profunde și a năzuințelor nobile. Dar tinerețea este și epoca primei iubiri, care prin puritatea, prin sinceritatea ei lasă urme de neșters în amintirea oamenilor.

Sentimentul curat, neprihănit al primei iubiri se deosebește printr-o mare gingășie. De aceea părinții trebuie să dea dovadă de multă înțelegere și tact pedagogic. Orice ironie, orice glumă deplasată, orice intervenție brutală, pot răni inima îndrăgostitului.

Neliniștea și teama cu care părinții își urmăresc copiii ce iubesc pentru prima oară sînt ușor de explicat. Ele rezultă din experiența de viață diferită a celor două generații. Adulții cunosc nu numai bucuriile dragostei, clipele ei luminoase, ci și părțile întunecate ale legăturilor dintre oameni. Ei cunosc dezamăgirea, ba chiar și minciuna cu urmările ei grele. Și e firesc să dorească a-și feri copiii de greșeli într-o experiență de viață încă necunoscută. Dar cum să facă?

În practica mea pedagogică am întîlnit multe cazuri și fiecare din ele a fost instructiv în felul lui.

Să dau un exemplu.

Vladimir și Nataša au învățat la aceeași școală. Niciodată, însă, n-au fost prieteni. După absolvire nu s-au mai văzut multă vreme. Și într-o zi s-au întîlnit întîmplător într-o bibliotecă.

Vladimir era cufundat în calcule. Deodată, însă, a simțit că cineva îl privește stăruitor. Cînd a ridicat capul a văzut-o pe Nataša.

Au plecat spre casă împreună, fără să observe nimic în jurul lor. Cu o pasiune de explorator fiecare descoperea în celălalt o lume cu bogății nebănuite. Vladimir începu s-o inițieze pe Nataša în tainele fizicii nucleare, care îl pasiona, și rămase la rîndul lui uimit de înclinația spre muzică a interlocutoarei sale. Nataša îi cîntă cîteva arii din operele preferate. Apoi începură să discute cu pasiune tinerească despre literatură, despre viitoarea profesie, rîzînd cu poftă cînd surprindeau coincidențe sau nepotriviri în felul lor de a gîndi.

Cel dintîi și a revenit Vladimir:

— Ce egoist sînt! I-am promis mamei să viu mai devreme acasă. Iartă-mă, Nataša!

— Vai de mine, Volodea! Sigur, du-te! Dar te rog să nu spui nimănui că ne am întîlnit.

— Bine, Nataša. Mă simt foarte bine cu tine! — a scăpat fără să vrea Vladimir.

— Și eu. Ești foarte deștept... Nici nu credeam.

— Mulțumesc pentru compliment! — a rîs Vladimir. E ciudat, nu? Ne știm de atîția ani, dar de fapt nu ne am cunoscut. Extraordinar!

Cînd Vladimir a ajuns acasă, mama a înțeles îndată după strălucirea din ochii lui că i s-a întîmplat ceva plăcut, dar a hotărît să aștepte să-i povestească el despre ce este vorba. Vladimir își iubea mult mama. N-avea secrete față de ea, așa că i-a povestit îndată de ce a întîrziat.

Evghenia Vladimirovna și a înțeles băiatul. Se obișnuise cu gîndul că mai devreme sau mai tîrziu în inima lui își va face loc iubirea pentru o altă femeie. „Numai să merite dragostea băiatului" — s-a gîndit mama.

— Sper că ai să mi faci cunoștință cu Nataša.

— Vai de mine, mamă, se înțelege!

Și într-o seară s-au dus cu toții la teatru.

Am vizitat de multe ori familia aceasta, am văzut cu cîtă delicatețe, cu cîtă solicitudine îl înconjoară părinții pe Vladimir. Cînd se cumpărau bilete pentru teatru, pentru concerte, pentru expoziții, lui Volodea i se atrăgea întotdeauna atenția:

— Să o inviți și pe Nataša.

Climatul de încredere tacită, de delicatețe, respect, cuvîntul potrivit spus la vreme, au creat condițiile pentru nașterea unui sentiment mare, frumos.

Cu totul altfel s-au petrecut lucrurile acasă la Nataša.

Într-o seară, la cină, fata a povestit cu sinceritate despre întîlnirile ei cu Volodea. Pe chipul lui Arseni Semionovici s-a ivit îndată o umbră de neliniște; din cînd în cînd arunca priviri piezișe soției lui.

Cînd Nataša a început să vorbească cu entuziasm despre talentul neobișnuit și cariera de savant a lui Volodea, Arseni Semionovici nu s-a mai putut stăpîni:

— Va să zică în loc să te pregătești pentru examene, te ții de prostii!

Nataša s-a făcut palidă. În ochii ei mari se putea citi nedumerire, revoltă.

— Arseni, dă-ți seama ce vorbești! — a încercat să-și potolească soțul Nadejda Sergheevna.

— Știi unde duc toate astea? — a urmat tata. — Are să ți vie într o zi cu un copil în brațe!

— Mamă, ce înseamnă asta? — izbucni în plîns Nataša și ieși din cameră.

Izbucnirea lui Arseni Semionovici a însemnat pentru toți o surpriză neplăcută: Nataša era favorita lui, se mîndrea cu ea, și deodată... Într-un moment atît de important din viața ei, se dovedise neînțelegător, străin.

Părinții trebuie să știe că un singur cuvînt nelalocul lui, o aluzie jignitoare pot ucide foarte ușor în sufletul copiilor respectul, încrederea. Prima iubire nu poate răbda cinismul, grosolănia. Ea simte nevoia de delicatețe, de apărare împotriva a tot ce-l jignește puritatea, sinceritatea.

Ivirea acestui sentiment îi face pe unii părinți să-și piardă capul. Încep

umor * UMOR

INTRE GOSPODINE (IN ANUL 2000)

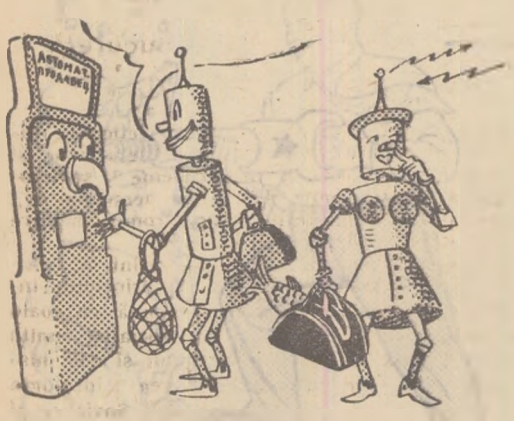

— *Vă rog, un kilowat și doi semiconductori!*
desen de **L. și I. Cerepanov**

SCENA DIN ANUL 2000

— *Asta-i ultima modă!...*
desen de **V. Kașcenko**

UNEORI, LA PREMIERA

— *Autorul! Autorul!...*
desen de **I. Offengenden**

SURPRIZE

— *Ghici, ce ți-am adus de Anul Nou?* desen de **I. Massin**

Răspundem cititorilor

Ce sînt ornitopterele?

„Am citit într-unul din numerele trecute ale revistei „Veac nou" o informație despre un constructor sovietic al unor aparate de zbor pe principiul aripilor batante. M-ar interesa să știu dacă aceste interesante aparate de zbor au viitor, dacă va fi posibilă folosirea lor pe scară largă, în practică" — ne scrie tovarășul Tănase Cajus, inginer la Iprochim.

O conferință științifică și tehnică în legătură cu această problemă a avut loc în urmă cu cîteva luni la Moscova, sub auspiciile Aeroclubului central Cekalov. De asemenea, în cercurile aeronautice sovietice au loc deseori discuții aprinse asupra utilității aparatelor de zbor cu aripi batante.

Sînt oare într-adevăr utile ornitopterele în epoca avioanelor cu reacție și a rachetelor cosmice?

Constructorii acestor aparate afirmă că da. Pe ce se bazează această afirmație? La vremea lui, părintele aviației ruse, N. Jukovski a demonstrat marea forță ascensională a aripilor batante. În prezent se consideră că un astfel de aparat poate desfășura o forță ascensională de cinci ori mai mare decît cea a unui avion obișnuit. În același timp, aripile batante permit menținerea în aer la viteze foarte mici, aparatele putînd fi înzestrate cu motoare de 5—20 și chiar 60 de cai-putere. Un alt avantaj al acestor aparate este și deplina lor securitate în timpul zborului, deoarece în caz de pericol ele pot ateriza liniștit, folosindu-se de aripi ca de o parașută.

Proiectele ornitopterelor individuale înzestrate cu motoare de mică putere (1,5—2 cai-putere), care să poată fi purtate ca o raniță în spate prezintă de asemeni un mare interes. Asemenea ornitoptere vor permite trecerea prin aer a obstacolelor cum ar fi cursurile de apă, hățișurile etc., devenind la fel de folositoare și obișnuite ca și bicicletele și motocicletele zilelor noastre.

În ultimii 10 ani, așa cum am arătat și în informația la care vă referiți, amatorii sovietici ai zborului cu aripi batante au obținut unele rezultate. Modelul constructorului I. Vinogradov, de pildă, a trecut cu succes probele aerodinamice, iar în 1957, la Odesa, modelul cu motor pneumatic construit de G. Sirman s-a ridicat cu succes în aer.

În Uniunea Sovietică există și o secție aviatică care se preocupă de problemele aparatelor cu aripi batante. În cadrul ei activează aerodinamicieni, aviatori, ingineri, constructori și studenți care întrețin strînse legături cu secțiile similare din străinătate.

Viața de fiecare zi

Mierea și valoarea ei nutritivă

Mierea de albine conține 60 de elemente foarte necesare organismului: glucoză, săruri minerale, fermenți, vitamine, substanțe radioactive, antibiotice etc.

Mierea ajută la digestie, mărește rezistența organismului copiilor la infecție, sporește procentul de hemoglobină. Combinată cu lactate și cu fructe, ea dă rezultate deosebit de bune. O lingură de miere luată cu un pahar de apă seara, înainte de culcare, asigură un somn liniștit, odihnitor.

Medicina populară folosește mierea cu lapte sau cu grăsime pentru combaterea tuberculozei și a altor boli de plămîni.

Mierea este folosită și în cosmetică. Ea hrănește pielea, dîndu-i frăgezime și supleță. Se procedează în felul următor: se amestecă o linguriță de miere cu un gălbenuș de ou și o linguriță de glicerină și se aplică pe față un strat subțire din această compoziție. După 10-15 minute fața se spală cu apă călduță, apoi cu apă rece.

Garderoba de iarnă a femeii

Multe femei cred că a fi bine îmbrăcată înseamnă a avea lucruri multe și, implicit, a cheltui bani mulți. Părerea aceasta este însă greșită. Se întîmplă ca o femeie care dispune de o garderobă bogată să treacă drept prost îmbrăcată și, dimpotrivă, una care are puține lucruri, dar cusute cu gust, să fie considerată elegantă.

Ce trebuie să cuprindă garderoba minimă de iarnă a unei femei pentru ca aceasta să se poată considera bine îmbrăcată?

1. Un capot scurt. 2. O rochie de stofă. 3. O rochie din două piese. 4. O fustă cu 2-3 bluze.

Cînd aveți doar un singur capot e bine ca el să fie scurt ca să poată înlocui și rochia de casă. Rochia din două piese poate fi purtată la teatru, la concert, la diferite evenimente sărbătorești. Rochia e bine să fie cusută dintr-un material unic cu un model cît mai simplu și mai sobru. Fusta poate fi cusută dintr-o stofă unită în dungi, în carouri, iar bluzele să fie asortate.

Evident, nu putem pretinde că dăm astfel cititoarelor o rețetă universală în ce privește garderoba de iarnă, dar avînd aceste cîteva obiecte absolut necesare, ele se pot considera bine îmbrăcate.

Vor să corespondeze:

— **Elizarova Alla**, reg. Lugansk, Severodonețk, ul. Pervomaiskaia 21, kv. 8: cu un muncitor.

— **Dobrunov Karp**, Stavropol na Kavkaze, ul. Komsomolskaia 35: cu o studentă la medicină.

— **Kalașnikov Boris**, Saratov, S. K., 2-oi jil-uceastok saddacea B 6, kv. 12: cu un frezor.

— **Volokitin Valeri**, reg. Lipețk, st. Hvorostianka, ul. Kommunalnaia 22: cu un ziarist.

— **Hadjinov Eduard**, Harkov, G S P-21, obșcejitie H G P I: cu o studentă la pedagogie.

iubire

să se frămînte de parcă ar fi vorba de o catastrofă. Și doar nimic nu-i mai firesc decît acest mare eveniment care survine în viața fiecărui om în anii tinereții. El cere o pregătire îndelungată. De mici, copiii cunosc sentimentul de dragoste pentru părinți, rude, tovarăși de joacă și de învățătură. „Dragostea curată înseamnă prietenie, experiența acestei iubiri prietenești, cunoscută încă în copilărie, experiența atașamentului față de anumiți oameni, dragostea de patrie, educată din copilărie — toate acestea constituie cea mai bună metodă de educare a viitoarei atitudini față de femeia-tovarășă" — scria cunoscutul pedagog sovietic A. S. Makarenko.

— Dar ce legătură poate să fie între dragostea dintre doi prieteni și dragostea dintre o fată și un băiat? — se întreabă nedumeriți mulți părinți.

Nedumerirea lor este, însă, absolut neîntemeiată. Dacă băiatul se obișnuiește de mic să fie un prieten bun, corect, va păstra aceste calități și în relațiile lui cu fata iubită, în care va vedea o prietenă, pe care o va respecta.

Evident, unii se pot întreba dacă prima iubire este întotdeauna curată.

Din păcate mai sînt tineri care nu se poartă așa cum ar trebui. De aceea îndată ce observă astfel de manifestări, pedagogul nu trebuie să le treacă cu vederea. Trebuie să intervină neîntîrziat, cu mult tact dar aspru. Înțelegîndu și greșeala, tinerii îi vor fi recunoscători că i-a ajutat să meargă pe drumul cel bun.

Îngrijiți-vă de viitorul copiilor, de fericirea lor, nu-i faceți martori ai unor scene de gelozie, de neîncredere. Dacă viață copiilor se va desfășura într-o atmosferă de relații sănătoase, curate, de respect reciproc, dacă veți înconjura cu grijă neîntreruptă studiul lor, jocul lor, bucuriile lor, veți face ca și dragostea lor să fie frumoasă și curată.

Prof. V. Kolbanovski

Dezlegările jocurilor din decembrie

Nr. 48 „Vînătoare"

ORIZONTAL: 1) Turgheniev — Um 2) Eminescu — Iezi 3) Rau — Ro — Tintas 4) Er — Capra — Ta — T 5) N — Dac — I — A — Nor 6) — Birloguri — Ge 7) Brațe — Impăiat 8) Mănușa — Iepuri 9) — Caș — Cal — R — I — 10) So — Iuți — Bal — R 11) Antene — Arcuri 12) Căprioara — Pes 13) Ij — Etna — Ciini.

Nr. 49 „Consonanțe"

ORIZONTAL: 1) Cărare — Pahare 2) Avariat — Tăiat 3) Latin — Amin — In 4) Ara — Dară — Iară 5) Ri — S — Miri — Ba 6) A — Ecou — Erou — O 7) Sărut — Ce — Prut 8) Latire — Știre 9) Fata — Arată — Al 10) Amăruluța — Uta 11) Ra — IX — Iară — Or 12) Ari — Apt — Iari 13) Simetrie — Ilie.

Nr. 50 „Prin vulturi vîntul viu vuia"

ORIZONTAL: 1) Dunaevski — An 2) Uragane — Adie 3) Ma — Rc — Neruda 4) I — Va — Iava — A — 5) Taifun — A — T — M 6) Rufe — Vintura 7) Iso — Vinturel 8) Utrera — Aripa 9) R — Tu — Vintos 10) Curenți — A — Da 11) E — Or — Ana — Ger 12) Risipitori — I.

Nr. 51 „Armonii de iarnă"

ORIZONTAL: 1) Omul de zăpadă 2) Mimi — Vinător 3) Albă ca zăpada 4) Tor — A — I — A — Am 5) — Sania — Ars — A 6) Vi — A — Gheață — 7) I — A — Arar — Ris 8) Fata de zăpadă 9) Of — Mamut — Dan 10) Rar — Gerilă — I 11) — Rugini — I — Au 12) Născut — Geros.

Nr. 52 „Pom de iarnă"

ORIZONTAL: 1) Brad 5) Rece 6) Păpuși 8) Ometit 9) Omat — Nea 12) Cd — Asa — R — 15) Gheața — Ata 18) Hii — Ingheț 21) Seral — Ie — Ris 25) Eter — Burnița 27) Ura — Nouță — Aera 31) Iarna — Gerilă — N.

Cuvinte încrucișate

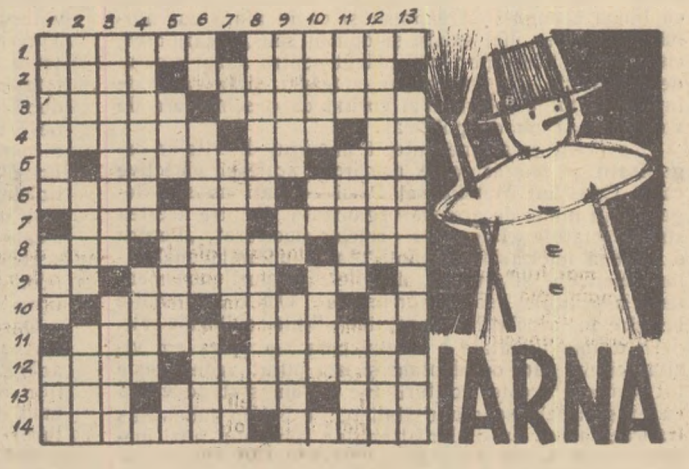

ORIZONTAL: 1) „Unde sînt zăpezile de altădată?" de François Villon — Nămeți 2) Zăpadă — Pietre peste care a trecut gerul 3) Început și sfîrșit — Unul din cele cinci continente 4) Ațipit — A fost și una glacială — Udrea Vasile 5) Darul iernii pentru școlari — Diminutiv feminin 6) Indoitură — Inimă rece (pl) — Cetățeanul pentru schiorii din Bucegi 7) Înzestrat — „Iarna pe...", cunoscută poezie de Gh. Coșbuc 8) Iarna se prezintă sub formă de gheață, zăpadă etc. — Însoțesc vorbele în ger — Calapod 9) Cununi — Lup — Peste 10) Monte ...oraș în Austria — Rîu în U.R.S.S. — În gheață 11) Urcată în muzică — „La mulți ani"! 12) „La un... de zăpadă", poezie de Neculuță — Pături de zăpadă 13) Rîu în Canada — Nitam — ... — În sacul lui Moș Gerilă 14) Ninsă (pop.) — Nu e în casă.

VERTICAL: 1) Încălțăminte de iarnă — Încep și se sfîrșesc iarna — Soarele iernii 2) Cu gust rău — Fiare primejdioase iarna — Sobe la purtător 3) Moină — Accesoriu de îmbrăcăminte luat iarna la purtare 4) Conducători cazaci — Ger 5) În bătaia ceasului — Spălat — Ba! 6) Frîmza bradului — Cu cărțile pe față! — Asociația inginerilor 7) Soare — Iarna o îmbracă în alb — Literă cirilică 8) Noiane de zăpadă — Creangă 9) „Fata de zăpadă" de Rimski Korsakov — A vui — „Viforul" de Barbu Ștefănescu Delavrancea 10) Din nou — Vas — ...de Kilma, rîu în Bolivia 11) Cai — Puse în circulație — Vara! 12) Autorul poeziei „La un fulg de zăpadă" — Numele popular al lunii februarie 13) Zăpadă în deplasare — Cureluță de meșină.

Gînduri pentru noul an

de

Ilya Ehrenburg

Aveam un prieten, un om cam ciudat. Ori de cîte ori ne vedeam, îmi spunea invariabil că vremea e frumoasă, chiar dacă afară cădea o burniță sîcîitoare de toamnă sau se învîrtejea cea mai cumplită viforniță. Într-o zi, răsfoind colecțiile ziarelor, am constatat că în preajma fiecărui sfîrșit de an atît eu cît și confrații mei într-ale scrisului afirmau de fiecare dată că vremea s-a îmbunătățit, că barometrul înclină spre timp frumos, deși vremea, la drept vorbind, era dintre cele mai mohorîte: mulți ani omenirea a trăit pe faimosul „prag al războiului" cum îl numeau unii politicieni. Dar eram optimist, și în cele mai grele situații nutream credința nestrămutată că pacea va învinge. Acum, însă, mărturisesc că îmi vine greu să găsesc cuvinte potrivite pentru anul 1959, căci în decursul acestui an vremea s-a schimbat într-adevăr, și nu numai în pronosticurile noastre, ci aevea...

Am în fața mea un ziar cu filele îngălbenite. Citesc declarația unui senator: „Cel de al treilea război mondial nu este o problemă de viitor, el a și început... Ne aflăm în stare de război și fără îndoială, că ne vom afla în stare de război mulți ani de acum încolo. Președintele pe care l-am ales va fi un președinte al anilor de război... Noi nu putem încheia armistițiul altfel decît în condițiunile unei victorii totale pe întregul glob"...

Articolul a apărut prin 1952, pe cînd se găseau destui care să împărtășească asemenea păreri. Și iată că în anul 1959 președintele Statelor Unite discută pașnic cu șeful guvernului sovietic, pe care l-au întîmpinat cu ovații locuitorii orașelor San-Francisco și Pitsburg. Pe străzile Moscovei l-am putut vedea pe primul ministru englez. În curînd moscoviții îl vor întîmpina pe președintele Republicii Italiene. Unul după altul, orașele Franței îl invită pe N. S. Hrușciov. Rîndurile celor ahtiați după o „victorie totală, pe întregul glob" s-au rărit simțitor. Oamenii pe ai căror umeri apasă răspunderea pentru viața popoarelor încep să înțeleagă că nu-i deajuns să te încinți de propria elocință, că trebuie să-i asculți și pe alții, că omul vrea să trăiască liniștit pe un pămînt solid și nu pe blestematul „prag al războiului", că „războiul rece" (pe care nerăbdătorul senator îl și numea „cel de al treilea război mondial") e o întreprindere stupidă, falimentară și extrem de periculoasă.

Pînă nu de mult cei care insistau asupra tratativelor erau calificați drept agitatori suspecți sau fanteziști prostiți de alții. Deschizînd cel de al doilea Congres al partizanilor păcii, Frederic Joliot Curie spunea că această mișcare trebuie să lupte împotriva cursei înarmărilor. Cîți oameni nu afirmă astăzi același lucru? Pînă și cancelarul Adenauer și-a amintit că limba e bogată în expresii și că în afara cuvîntului „înarmare" mai există și opusul său „dezarmare", cuvînt de o mie de ori mai plăcut pentru auzul omului de pe stradă. (Nu i vorba, mi-e teamă că în cazul de față cuvîntul e folosit mai curînd ca o schimbare de vocabular și nu de politică).

În prezent crește necontenit numărul diferitelor organizații și mișcări care urmăresc aceleași obiective ca și Consiliul Mondial al Păcii — deși nu sînt legate prin nimic de această organizație. Printre acestea sînt asociațiile „Împotriva armelor nucleare", „Pentru o politică nucleară înțeleaptă", apoi uniunile quakerilor americani și englezi, diferitele grupuri parlamentare, asociațiile pentru sprijinirea O.N.U., consiliile bisericești, asociațiile științifice, ligile culturale etc.

În ultima jumătate a anului care s-a scurs am vizitat cîteva țări occidentale și am putut vedea peste tot semnele acestei cotituri. Fie că am stat de vorbă cu președintele senatului italian, fie cu un industriaș francez sau cu un diplomat englez, am putut auzi mereu același lucru: că sînt sătui pînă-n gît de blestematul „război rece".

Este incontestabil că diferitele propuneri ale Uniunii Sovietice au adus o contribuție de seamă la schimbarea climatului politic în lume. Ca să nu par părtinitor, voi reproduce mai jos următoarele raționamente făcute de revista catolică franceză „L'Esprit":

„Propunerile privitoare la dezarmare făcute de Hrușciov la O.N.U. au fost întîmpinate în Occident mai întîi cu o oarecare ironie. Căci din ultimul război mondial, Occidentul a tras o singură învățătură, și anume: să fie gata în fiecare clipă pentru un eventual război, uitînd cu desăvîrșire că armamentul modern pune în alt chip problema „securității" și că adversarul s-a schimbat și el. Dar iată că peste cîteva săptămîni ironiei i-a luat locul o înțelegere mai temeinică a propunerilor sovietice și a seriozității cu care ele au fost făcute. Au început să se audă păreri mai chibzuite. Fostul președinte Truman, cancelarul Adenauer și mulți alții încep acum să se pronunțe pentru o mai atentă studiere a planului lui Hrușciov... În ultimii ani, unii oameni — îl avem în vedere în primul rînd pe diplomatul american Kennan — ne-au atras atenția asupra contradicțiilor fundamentale ale politicii noastre de apărare pe care am dus-o începînd din anul 1947: ne pregătim pentru un război total în timp ce forța de distrugere a armamentului modern face un asemenea război de-a dreptul imposibil, lipsindu-l de orice sens (războiul care duce și la distrugerea învingătorului este de la bun început o absurditate). Cu toate acestea, Occidentul n-a venit cu nici o propunere concretă pentru a preîntîmpina această contradicție și, ceea ce este mai rău, n-a căutat să explice opiniei publice adevărata stare de lucruri. S-a încercat să se întrețină la oameni convingerea că știința nucleară este exclusiv de resortul statelor majore. (Ce-am spune noi dacă statele majore din secolul XIX ar fi monopolizat patentele motoarelor cu combustie internă și ale motoarelor electrice?) Pînă în clipa lansării de către U.R.S.S. a primului satelit artificial al Pămîntului, nimeni în Occident nu se gîndea că rachetele moderne pot sluji și altor scopuri decît celor militare. A trebuit să vină exemplul rușilor pentru ca americanii să înceapă să vină și ei cu realizări pur științifice în acest domeniu. Se vor găsi unii să spună că toate acestea se datoresc propagandei rusești, care este mult mai bine organizată. Se prea poate să fie așa, dar se pune întrebarea: „dacă această propagandă se sprijină pe o mai justă înțelegere a intereselor umanității, de ce să lupți împotriva ei?"

Cel de al șaptelea deceniu al secolului XX se va deosebi fundamental de cel de al patrulea și prin faptul că oamenii de pe glob — atît catolicii, cît și ateii și quakerii — au obosit să răstălmăcească cuvintele. Prea multă vreme propunerile pentru tratative erau considerate „propagandă", iar chemările la folosirea forței — cea mai înțeleaptă și mai reală politică. Faptul că un stat își reducea efectivul forțelor sale armate era considerat și el „propagandă", în timp ce trimiterea de noi divizii într-o țară străină era calificată drept cel mai pașnic act de... prietenie. Propunerile unora de a pune capăt experiențelor nucleare tot „propagandă" erau, în timp ce calculele celor care făceau bilanțul orașelor ce vor fi distruse de cutare sau cutare bombă de curînd experimentată erau o predică în favoarea... păcii. Propunerea de dezarmare totală și generală făcută de unii — e și ea suprapropagandă, în vreme ce graba de a se înarma a celorlalți — e realism pur, ba chiar idealism sută la sută... Nu, nimeni nu se mai încrede în etichete. Oamenii vor ca cuvîntul „pace" să coboare de pe amvoanele predicatorilor duminicali în viața de toate zilele, să se oglindească în coloanele bugetelor, în producția fabricilor, în munca laboratoarelor.

Anul 1959 a făcut multe, dar totodată se poate spune că n-a făcut mare lucru. Într-adevăr, el a dat o lovitură de moarte „războiului rece", aducînd prin aceasta un mare serviciu umanității, dar el n-a adus omenirii pacea rîvnită. În schimb el înmînează ștafeta anului nou, din pragul căruia pornim înainte purtînd în gîndurile și pe buzele noastre un singur cuvînt: DEZARMAREA.

Se înțelege că întîlnirea la cel mai înalt nivel, care va avea loc în primăvara aceasta este binevenită. Cei patru oameni pe deplin conștienți de responsabilitatea lor se vor întîlni nu pentru a se privi încă o dată unul pe altul, ci pentru a ajunge la primele înțelegeri. Dar nici lucrul acesta nu va reuși să liniștească popoarele, dacă cursa înarmărilor va continua. Cît timp cei doi giganți atomici stau unul în fața celuilalt cu toate rezervele lor uriașe de armament nuclear, nici o mamă de pe lume nu se poate gîndi în liniște la viitorul copiilor ei.

Pe ecranele cinematografelor din America și Europa rulează în prezent un film nou, „Ultimul țărm". Filmul acesta nu poate fi socotit un film de previziune a viitorului. E mai curînd un avertisment. Acțiunea se petrece în anul 1964. Cel de al treilea război mondial (spre satisfacția nechibzuitului senator) a izbucnit totuși. Și a izbucnit pe neașteptate, dintr-o greșeală, după cum o recunosc însăși eroii filmului. A rămas nevătămată numai Australia, dar și populația de aici e condamnată la moarte: peste 3—4 luni radiațiile ucigătoare vor ajunge și acolo. Totul e cufundat în liniște, viața își urmează cursul, dar zilele oamenilor sînt numărate. Sfîrșitul va fi îngrozitor. Autoritățile locale împart locuitorilor otrava salvatoare, care să-i scutească de chinuri. Dacă înainte, imaginea războaielor era legată de interminabilele „cozi" la pîine, în urma războiului nuclear au apărut cozile morții.

Oare a trecut mult de cînd ziarele americane proslăveau bomba atomică ca pe un panaceu, ca pe o apărătoare a civilizației? Și iată că acum vedem un film creat chiar de americani care ne avertizează în mod deschis că războiul atomic înseamnă pieirea tuturor.

În film, cel de al treilea război mondial începe cu totul întîmplător, și nu întîmplător autorii scenariului au ales această variantă. E greu să-ți închipui un om de stat, fie el și un fanatic, un om mărginit, înveninat de rele, care să se hotărască să dezlănțuie un război atomic. În trecut, războiul era fie o aventură tîlhărească începută de cel puternic împotriva celui slab, fie un joc de noroc în care hazardul își miza ultima carte... Oricare tiran, oricare avar sau aventurier care deținea puterea de stat putea începe un război după bunul său plac. Acum însă, un război atomic înseamnă nu numai pieirea inamicului, ci și propria sinucidere.

Cursa înarmărilor a ajuns să fie, în prezent, nu numai periculoasă, dar și lipsită de sens. Încă acum cîțiva ani, generalii americani afirmau sus și tare că dețin un stoc de bombe atomice mai mare decît cel necesar distrugerii vieții pe întreaga noastră planetă. N-am numărat nici bombele americane, nici cele engleze, nici cele sovietice — pentru simplul motiv că muritorii de rînd nu sînt inițiați în astfel de taine. Dar îmi amintesc deseori de cuvintele lui Joliot Curie, pe care marele savant le spusese cu puțin înainte de a muri: „Nu cunosc exact cantitatea tuturor rezervelor de armament nuclear, dar vă rog să-mi dați crezare că numărătoarea stocurilor ar avea, în prezent, un caracter abstract. M-am ocupat mult de această problemă și știu că rezervele sînt suficiente pentru a face cele mai sumbre pronosticuri"...

Ca minerii!

desen de B. Efimov apărut în ziarul „Pravda" (din albumul „În numele păcii")

Tehnica militară progresează cu atîta repeziciune, încît specialiștii se văd în permanență nevoiți să modifice nu numai bombele atomice, rampele de lansare a rachetelor, avioanele cu reacție, ci pînă și ceea ce diplomații (credincioși clasicismului) au denumit „armament clasic". Vechii greci au creat o legendă în jurul lui Sisif, un tîlhar de drumul mare. Se spune că zeii l-au pedepsit crunt — în iad nenorocitul era nevoit să facă o muncă absurdă: să împingă pînă în vîrful muntelui un bolovan uriaș care deîndată se rostogolea înapoi. Zeii au avut dreptate pedepsindu-l pe Sisif pentru fărădelegile sale, dar cine și pentru care vină anume i-a condamnat pe oamenii zilelor noastre la corvoada legendarului tîlhar?...

Milioane de tineri prestează serviciul militar în diferitele armate ale lumii. Ei ar putea transforma toate pustiurile pămîntului în grădini roditoare. Dar tinerii aceștia sînt instruiți pentru un alt scop: să transforme grădinile pămîntului în pustiuri. Cîte mii de spitale, cîte școli, cîte case de locuit ar putea construi acest tineret! Dar el nu construiește nimic, căci e ținut pentru distrugeri.

Savanții și tehnicienii se străduiesc din răsputeri să inventeze arme noi, arme mai feroce ca cele existente, deși problema morții și a distrugerii totale a fost definitiv rezolvată. N-a fost rezolvată însă o altă problemă — problema vieții. Zeci de milioane de oameni mor anual de foame, în India, în Peru, în Iran, în Brazilia, în Africa Centrală, în Indonezia... În lume există epidemii, există pustiuri, există nenumărate boli pe care oamenii încă n-au învățat să le depisteze. Cu toate acestea, uriașe energii, cunoștințe și talente sînt folosite pentru a găsi metoda supragenială de distrugere a vieții nu în 20 de luni, ci în 20 de minute.

Omenirea plătește anual o sută de miliarde de dolari pentru cursa înarmărilor. Pentru a realiza semnificația fantastică a acestei cifre, să ne gîndim că venitul mediu anual al unui locuitor din America Latină este de 90 de dolari, iar al unui locuitor din Indonezia — de 25 de dolari. Dacă aceste 100 de miliarde de dolari, dacă energia atomică, dacă munca zecilor de milioane de oameni angajați în industria de armament ar fi canalizate spre îmbunătățirea vieții și nu spre distrugerea ei, înfățișarea lumii s-ar schimba în așa măsură, încît în anul 1969 oamenii și-ar aminti de standardul de viață din 1959 ca de o incredibilă poveste a trecutului...

Acum, întreaga omenire recunoaște necesitatea unei dezarmări urgente. Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite a remis în unanimitate noului „Comitet al celor zece" propunerile de dezarmare — cea sovietică și cea engleză. Anul 1959 a făcut și el ce-a putut: a obținut recunoașterea unui principiu. În 1960 specialiștii vor trece la discutarea planurilor de dezarmare. Dacă discuțiile acestea vor fi practice, realiste, nu ne va rămîne decît să le salutăm și să cerem o înțelegere cît mai grabnică. Dacă într-un fumuar se află un rezervor deschis plin cu benzină, e nevoie ca înainte de toate rezervorul acesta să fie înlăturat... Unii cred însă că e mai bine să înceapă, în prealabil discuții despre pericolul pe care-l prezintă rezervorul, să facă analiza chimică a explozivului, să peroreze despre pericolul pe care-l prezintă acesta, despre veșnicie și despre nemurirea sufletului... În lumea noastră, în afară de diplomați mai există și oameni care vor să trăiască, să muncească pentru viață, pentru ei și pentru copiii lor, pentru popoarele lor. Fără îndoială că în anul 1960 milioane de oameni se vor căsători, se vor naște milioane de copii. Nimeni n-are dreptul să pună în pericol existența acestor vieți tinere!

Ne despărțim acum de anul 1959 cu duioșie, cu căldură. A fost totuși un an bun. Dar de la urmașul său așteptăm mai mult: nu numai discuții binevoitoare, ci și fapte concrete. Toate popoarele lumii trebuie să facă front comun sub același stindard: DEZARMAREA! Un lanț nevăzut leagă piatra cu care omul cavernelor sfărîma scăfîrlia vrăjmașului său de bomba atomică de ultimul tip. Oare n-a venit timpul ca omul, același om care se pregătește astăzi să-și ia zborul în Lună, să se elibereze de primitivism și barbarie?

Din adîncul sufletului doresc dragilor mei compatrioți și tuturor oamenilor de pe glob ca anul 1960 să devină primul an al noii ere, al erei dezarmării și al vieții.

TIPARUL: Combinatul Poligrafic Casa Scinteii „I. V. Stalin"